

Kodu Uudised

Luunja valla infoleht

Nr. 4 (279) Aprill 2020

Oleme jätkuvalt tublid ja saame hakkama

Kõigepealt tunnustan kõiki meie inimesi, kes tänases olukorras töötavad, õpivad, langetavad otsuseid, toimetavad kodus, toetavad ja hoiavad üksteist.

Ühinen volikogu esimehe Kaire Vahejõe südamlike tänusõnadega. Taolises eriolukorras avalduvad eriti tugevasti inimeste paljud positiivsed jooned – hoolivus, kannatlikkus, leidlikkus, loovus ... Samuti distsiplineeritus ja ettevaatlikkus, mis nendes oludes on igati asjakohased.

Tänased tehnilised võimalused on sedavõrd head abimehed, et enamiku asju saame aetud ka ilma vahetute kontaktideta. Kuid igatseme loomulikult saada kokku, suhelda otse, võtta üheskoos toredat ette. Loodame, et need võimalused avanevad meile üsna peatselt.

Nakatumisköver on võtnud suuna allapoole, viimaste päevade info annab lootust, et lähiajal on võimalik kaaluda meetmete ülevaatamist ja alustada sammhaaval tavapärase elurütmi taastamist. See protsess kestab kordades kauem kui eriolukorra rakendamine. Vastavalt oluliste näitajate paranemisele

hakatakse tegema otsuseid. Kuid teatud piirangutega tuleb ilmselt jätkata nädalaid, isegi kuid.

Senised meetmed on olnud tõhusad ja andnud tulemusi. Kuid pikk tee on veel käia, et enam-vähem normaalsesse olukorda naasta. Nakkusohu kontrolli alla saades peame keskenduma majanduslike mõjude leevendamisele ja tavapärase elukorralduse taastamisele.

Luunja vallas oleme elu-olu kohandanud vastavalt olukorrale. Meie asutused ja töötajad on juba mitu nädalat vapralt toimetanud, järgides kõiki nõudeid ja soovitusi, kuid leidnud nutikaid viise oma tegevuse jätkamiseks selles tavatus olukorras.

Vallamaja toimetab kõikide tavapärase tegevustega, kuid teeme seda mõistagi võimalikult kontaktivabalt.

Kriisi kiuste vaatame homsesse, kõik projektid ja plaanid on hetkel jätkuvalt

töös, tulevikku suunatud tegevusi seisma pandud pole, vastupidi, just praegu on väga intensiivne rahataotluste kirjutamise, hangete tegemise ja mitmete oluliste sisuliste muudatuste aeg. Loodame tehtavate otsuste ja valda toodavate rahade toel viia ellu investeringuid, korraldada asju ümber ja luua paremat elukvaliteeti ka pärast kriisi möödumist.

Riik tuleb omavalitsustele appi täiendavate ressurssidega, et esialgseid mõjusid kiirete meetmetega pehendada. Majanduslike mõjude jõudmine omavalitsuse rahakotti võtab tükk aega. Mõne kuu jooksul selgub nende mõjude ulatus ning vajadus sellest tulenevate otsuste järele. Loodetavasti suudame mõjusid võimalikult tõhusalt leevendada ja leida võimalused kohanemiseks ning kvaliteetse elukorralduse ja valla arengu jätkamiseks.

Soovin kõikidele jätkuvalt tervist, jõudu ja hoolivust.

Üheskoos saame hakkama!

Aare Anderson, vallavanem

LAULMISENI AASTA PÄRAST

Lastelaulupeo 150. sünnipäev toimub 29.-30. mai 2021

Rõõmsa kohtumiseni!

Vallavolikogu 26.03.2020 istungi kokkuvõte

Arvestades riigis kehtestatud eriolukorra ning selleks, et tagada volikogu liikmete ja ametnike tervis ning tõkestada ohtliku nakkushaiguse levikut, oli ainukeseks võimalikuks meetmeks kohaliku omavalitsuse põhifunktsioonide tagamiseks kinnitada volikogu istung kinniseks ning viia volikogu istung läbi osaliselt elektrooniliste kanalite kaudu.

Luunja vallavolikogu istung toimus esimest korda osaliselt läbi virtuaalse omavalitsuse infosüsteemi VOLIS.

Istungil saalis osalesid läbi VOLIS Kaire Vahejõe, Vello Küng, Aare Songe, Väino Kägo ja tehnilise rikke tõttu füüsiliselt Vjatšeslav Korobov. Virtuaalselt osalesid Margo Lempu, Tarvo Laas, Kadi Kalmus, Radž Sauk, Rait Aviste, Vladimir Kuropatkin, Kaspar Killak. Istungilt puudusid Aavo Arrak, Mait Nõmmsalu, Kaimo Keerdo.

Esimene päevakorra punkt **puudutas omavalitsuse infosüsteemi VOLIS kasutusele võtmist**. VOLIS on tarkvaralahendus, mida saab häälestada vastavalt kohapealsele vajadusele, alates paberivaba volikogu, valitsuse, komisjonide jne töökeskkonna kasutuselevõttust, eelnõude menetlemisest ja lõpetades virtuaalse volikogu istungi läbiviimisega ja hiljem videona esitlemisega. ID-kaardi või Mobiil-ID autentimisega tagatakse isikute õiguste automaatne tuvastamine. VOLIS-ega saab korraldada ka rahvahääletusi.

VOLIS võimaldab asukohast sõltumata näidata Interneti vahendusel reaajas istungisaalis toimuvat koos päevakorra materjalidega, vaadata toimunud koosolekute salvestisi ja lugeda dokumente, osaleda virtuaalselt istungitel, kasutada eelnõudele parandusettepanekute tegemise ja sõnavõtte võimalusi, fikseerida automaatselt hääletustulemused, kirjutada automaatselt istungi protokolli jpm.

Volinikud otsustasid võtta kasutusele kohalike omavalitsuste istungite infosüsteemi VOLIS ning otsustati, et volikogu liige võib istungil osaleda virtuaalselt, kasutades infosüsteemi VOLIS, ja hääletamisest võtavad osa ainult istungil viibivad, sealhulgas virtuaalselt volikogu istungil osalevad volikogu liikmed. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 7 volinikku.

Teiseks teemaks oli **Kavastu algkool-lasteaia tegevuse reorganiseerimine**. Haridusnõunik Kadri Sõrmus selgitas, et sündide vähesus Kavastu kooli piirkonnas, õpilaste arvu vähenemine ning õpilaste kooliränne on objektiivsed põhjused, millest tulenevalt on tekkinud vajadus optimeerida Luunja valla koolivõrku. Kavastu algkool-lasteaia õpib 2019/2020. õppeaastal 1. ja 2. kooliastmes kokku kuus õpilast. Õpilaste arv näitab kahanevat tendentsi. Kokku õpiks järgmisel õppeaastal Kavastu 1. ja 2. kooliastmes neli last kahest perekonnast. Selline laste arv ei ole piisav elujõulise kooli toimimiseks ning õpilastele parima võimaliku eakohase arengu tagamiseks. Kuigi Luunja valla koolide õppekohtade maksumus ei ole otsuse tegemisel esmane, tuleb siiski arvesse võtta, et Kavastu algkooli õppekoha maksumus on Luunja kooli õppekoha kõrval ebamõistlikult kõrge (Luunja keskkool 130 eurot kuus, Kavastu algkool 871 eurot kuus). Luunja keskkool on valmis vastu võtma kõik Kavastu 1. ja 2. kooliastme õpilased ning nende õpetajad. Luunja keskkoolis selle otsuse tõttu ümberkorraldusi teha ei ole vaja. Kuna ka klassiõpetaja ning abiõpetaja on väljendunud valmisolekut jätkata Luunja keskkooli koosseisus, saavad lapsed uue keskkonnaga kohaneda juba tuttavate õpetajate abiga. Ruumid jäävad alles kogukonna ja noorsootöö jaoks. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletas 7 volinikku. Otsuse kohaselt korraldatakse perioodil 1. juuli – 31. august 2020 ümber Kavastu algkool-lasteaia töö, lõpetades 1. ja 2. kooliastme tegevus ning nimetatakse Kavastu algkool-lasteaia ümber Kavastu lasteaia.

Järgnes **maakondade arengu strateegiate elluviimise toetusmeetme 2020. aastal osalemise arutelu**. Haridusnõunik Kadri Sõrmus selgitas, et Luunja vallas on võimalik taotleda meetmest „Maakondade arengu strateegiate elluviimise toetusmeede“ 2020. aastal hinnanguliselt 150 000 eurot Luunja aleviku staadioni rajamiseks. Selleks on vaja Luunja valla volikogu otsust omaosaluse rahastamise kohta. Mee-det rahastatakse hasartmängumaksust regionaalsetele investeeringutele eraldatavast toetusest ning regionaaltoetuse

eelarvest. Eelarve otsus tuleb järgmisse eelarveaastasse, praegu eelarves muudatusi tegema ei pea. Järgmise aasta eelarve kokkupanemiseks on selgunud tingimused ning staadioni maksumus ja omaosaluse suurus. Otsustati esitada 2020. aastal „Maakondade arengu strateegiate elluviimise toetusmeetmesse“ Luunja aleviku staadioni rajamise projekt. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 10 volinikku.

Järgmisena toimus **vallavolikogu ajutise põhimääruskomisjoni esimehe valimine ning liikmete nimetamine**. Luunja valla põhimäärus on üks tähtsaimaid valla dokumente, kus sätestatakse Luunja vallavolikogu ja Luunja valla valitsuse, nende komisjonide ning valla ametiasutuste moodustamise kord, õigused, kohustused ja töökord. Luunja valla põhimäärust on viimati uuendatud aastal 2014 ning tänaseks on seal mõned sätted, mis ei ühti enam uuendatud kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega ning kogu põhimäärus vajab kaasajastamist ning täiendamist. Põhimääruskomisjoni ülesandeks on Luunja valla põhimääruse läbivaatamine ja muudatusettepanekute tegemine. Luunja vallavolikogu ajutise põhimääruskomisjoni esimeheks valiti (6 poolthäält) Kaire Vahejõe ning ajutise põhimääruskomisjoni liikmeteks nimetati Aare Anderson, Kadi Kalmus, Radž Sauk, Aime Koor, Heino Saar. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 9 volinikku.

Istungi järgmiseks päevakorrapunktiks oli **Luunja valla esindamine Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekul ja volikogus**. Otsustati nimetada Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule Luunja valla esindajaks Kaire Vahejõe ja tema asendajaks Kadi Kalmus. Luunja vallavolikogu esindaja asendajaks Eesti Linnade ja Valdade Liidu volikogusse nimetati Sten Šois. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 8 volinikku. Järgnes **Luunja valla esindaja nimetamine Tartumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule**. Luunja valla esindajaks Tartumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule nimetati Kaire Vahejõe. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 9 volinikku.

Luunja vallavolikogu esindaja

nimetamine Luunja keskkooli hoolekogusse. Vallavolikogu esindaja muutmise kooli hoolekogus on tingitud asjaolust, et kooli hoolekogus võiks olla selline volikogu esindaja, kellel on kooliga rohkem seoseid, kes teab rohkem kooli siseelu ja saab rohkem kaasa rääkida. Otsustati nimetada Kadi Kalmus Luunja vallavolikogu esindajaks Luunja keskkooli hoolekogusse. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletasid 6 volinikku. Viimaseks päevakorra punktiks oli **vallavolikogu alatise revisjonikomisjoni esimehe valimine.** Luunja vallavolikogu alatise revisjonikomisjoni esimeheks valiti (8 poolthäält) Aare Songe. Järgmisel volikogu istungil kinnitatakse revisjonikomisjoni esimehe ettepanekul komisjoni liikmed.

Järgmine volikogu istung toimub 23. aprillil 2020. Olenevalt eriolukorra kestusest selgub enne uue istungi välja kuulutamist istungi läbiviimise viis. Loodetavasti on aprillikuu istungiks VOLISt arendatud ja tehnika parem ning viperusi enam ei esine. Tarvo Laas kiitis kõiki, kes pidasid pingele vastu, ning istungi korraldajaid – vaatamata viperustele oli kõik korrektselt tehtud ja istungi uus vorm vajab harjumist.

Lisan omalt poolt, et selline volikogu istung oli Luunja vallas esmakordne ja saime VOLISt testida. Hääletamiste tulemused kantakse koheselt otse protokollis, mis vähendab vallasekretäri töökoormust ja võimaldab tagada volikogu istungite läbipaistvust. Hiljem saab istungi salvestusi internetis vaadata. 26. märtsi istung kuulutati kinniseks, seetõttu selle istungi salvestust avalikult interneti üles ei laeta. Täismahus istungi protokoll on leitav Luunja valla kodulehelt volikogu istungite protokollide alt.

*Kaire Vahejõe
volikogu esimees
kaire.vahejoe@luunja.ee*

TÄHELEPANU!

Arvestades eriolukorda ning õiguslikku ebaselgust e-istungite läbiviimise osas otsustas Luunja vallavolikogu eestseisus volikogu istungi edasi lükata, seega kavandatud istungit 23.04. ei toimu.

Istung toimub 21. mail kell 13.00. Piirangutest lähtuvalt otsustatakse istungi vorm.

Luunja Vallavalitsus

Vallavalitsuses märtsikuu istungitel

Ehitusload vormistati:

- maagaasi jaotustorustiku rajamiseks Kulliraja teel Lohkva külas.

Kasutusload vormistati:

- üksikelamule Kassaka tee 1 Lohkva külas, Järveoja põik 10 Kabina külas, Kaare tee 35 Veibri külas, Hobunurme tee 2 Põvvatu külas, Salumetsa kinnistul Pilka külas;
- ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustiku ümberehitusele Salu teel.

Projekteerimistingimused määrati:

- ehitusprojekti koostamiseks üksikelamu ehitamiseks Männi kinnistule Sava külas ja Muraka kinnistule Sirgumetsa külas;
- täpsustamaks 26.03.2009. a otsusega nr 16 kehtestatud Emajõe maaüksuse detailplaneeringut selliselt, et määrata katusekaldeks 0–5° ja suurendada Jõekaare tee 7, 9, 11 ridaelamukruntide arhitektuurinõuetega ettenähtud sektsioonide arvu 9 võrra (Jõekaare tee 7 lisandub 4 sektsiooni (kokku 12 sektsiooni), Jõekaare tee 9 lisandub 4 sektsiooni (kokku 12 sektsiooni) ja Jõekaare tee 11 lisandub 1 sektsioon (kokku 8 sektsiooni), s.o kokku 32 sektsioonini. Muus osas jääb detailplaneering kehtima endisel kujul.

Muudeti:

- vallavalitsuse 21.04.2011. a korraldust nr 86;
- Sihtasutuste Luunja Varahaldus ja Luunja Jõesadam nõukogu koosseisu.

Keelduti projekteerimistingimuste määramisest Aasavälja tee 25 Veibri külas ridaelamu ehitusprojekti koostamiseks.

Kinnitati kriisikomisjoni uus koosseis.

Kehtestati:

- Veibri külas Tilia maaüksuse lõunaosa detailplaneering;
- koroonaviiruse tõkestamise meetmete rakendamine Luunja vallas.

Kuulutati välja riigihange „Pajula tee 2 lasteaia ehitus“, moodustati hanke läbiviimiseks komisjon ning kinnitati komisjoni tööülesanded.

Sõlmiti üürileping abivajajaga temale üheks aastaks sotsiaaleluruumide üürile andmiseks.

Lõpetati üürileping sotsiaaleluruumide üürimiseks.

Kooskõlastati Kavastu Algkool-Lasteaia sisehindamise aruanne.

Kinnitati Luunja valla 2020. aasta eelarve alaeelarved.

Muudeti Luunja alevikus Töökoja katastriüksuse aadressi, uus aadress Karjamõisa tänav 2.

Nõustuti:

- Poksi külas Kivirehe katastriüksuse jagamisega ning määrati tekkivate reaalosade koha-aadressid (Kivirehe ja Kivipõllu) ning sihtotstarve;
- Rõõmu külas Kingu tee ja Männisalu katastriüksuse vahelise piiri muutmise ja Männisalu katastriüksuse jagamisega ning määrati jagamisel tekkivate maaüksuste reaalosade lähiaadress (Kingu tee 1, 3, 5, 7, 9 ja Kingu tee, Männisalu) ning sihtotstarve;
- Kavastu külas Ahervare katastriüksuse jagamisega ning määrati tekkivate reaalosade koha-aadress (Parmu ja Säase) ning sihtotstarve.

Hüvitati:

- teenust osutanud firmale alaealise abivajaja lapsehoiuteenuse maksumus;
- teenust osutanud firmale abivajaja hooldusteenuse maksumus.

Sotsiaaltoetusi anti 28 abivajajale, sealhulgas:

– matusetoetusi	5	– sõidukompensatsioone	1
– muid toetusi	4	– kutsekooli õpilaste toidutoetusi	3
– sünnitoetusi	13	– hooldustoetusi	2

Hooldajatoetuste saajate nimekirjast kustutati üks isik ja lisati kaks isikut.

Aime Koor, vallasekretär

Planeeringuteade

Luunja vallavalitsus on lõpetanud Veibri külas Edu tee 2, 4, 6, 8 ja Edu tee kruntide detailplaneeringu koostamise menetluse. Planeering on algatatud eesmärgiga kaaluda nelja olemasoleva krundi asemele kahe elamumaa krundi moodustamist ja kruntidele ehitusõiguse määramist üksikelamu ja abihoone

püstitamiseks. Luunja vallavalitsus tegi detailplaneeringu koostamise lõpetamise otsuse põhjusel, et planeeringuala kinnistute omanikud on esitanud avaldused detailplaneeringu lõpetamiseks. Korraldusega saab tutvuda Luunja valla veebilehel <http://www.luunja.ee/planeeringuteadete> alt.

Viiruse seljatamise järel on meil väljakutseks majanduse taastamine

Meid tabanud kriisis on teatavasti koos kaks olemuselt erinevat kriisi: viirusepandeemia ja sellest põhjustatud majanduskriis. Mõlemad on tugeva jõuga ja võivad omada tõsiseid tagajärgi.

Viirusepuhangu osas on täna lootus olukorra stabiliseerumiseks ja pandeemia raugemiseks.

Kuid ei tohiks luua illusiooni, et kohe on kõik möödas. Viiruse tõkestamise meetmeid saab mõne aja pärast asuda leevendama, kuid osa piiranguid tuleb ilmselt jätta veel tükiks ajaks.

Pärast kriisi ei pruugi maailm olla totaalselt teistsugune, kuid pole küsimustki, et muutusi tuleb omajagu. Kindlasti on meil mõne aja jooksul kasutada vähem ressursse.

Praegu on fookus inimeste tervisel ja kriisiga kohanemisel. Mida aeg edasi, seda enam peame tähelepanu pöörama **majandusele**.

Majanduskriis alles hakkab hoogu koguma, selle mõjude ulatus on lähiajal hoomamatu. Kui sügavast august peame välja ronima, pole täna teada, kuid taastumine saab kindlasti olema aastaid kestev protsess, järelmõjud kestavad pikalt. Kogu selle aja jooksul saavad meie võimalused olema senisest piiratumad.

Majandus ei ole antud kriisis kõrvalteema, vaid ülioluline ka meie edasise elukvaliteedi jaoks. Pärast viiruse seljatamist soovime samuti omada inimväärselt elu.

Tavapäraste prognooside tegemine on praegu kasutu. Jälgime tähelepanelikult sündmuste kulgu ja tegutseme samm-sammult. Kriisile reageerimine toimub etappide kaupa, vastavalt arengutele.

Avalik sektor on sellises olukorras ainus, kes suudab astuda jõulisemaid

samme kriisi leevendamiseks. Seega tuleb avalikku sektorit hoida tugevana mistahes hinnaga.

Hetkel asub riik rakendama kiireid ja jõulisi meetmeid, mis aitavad inimestel ja ettevõtetel lühiajalise majanduse kokkutõmbumisega kohaneda. Need meetmed ei aita pikema aja jooksul. Esmase paketi eesmärk on võimalikult paljud töökohad säilitada ning ettevõtetele anda ajutist tuge, et esmane löök üle elada.

Kuid need on ajutised abinõud, mis toimivad esimese 3–4 kuu vältel.

Pole mõeldav, et 4 kuu pärast lülitame majanduse ON/OFF nupust uuesti sisse ja naaseme endise olukorra juurde. Seega tuleb järgnevalt kavandada pikaajalisi meetmeid.

Erinevalt eelmisest majanduskriisist on praegune valitsus teinud otsuse lühiajalises plaanis riigieelarve kärpeid vältida. Seetõttu rahastatakse meetmeid varem kogutud reservide ning laenu abil. Ilmselgelt ei ole see pikaajaliselt jätkusuutlik.

Iga toetus tähendab täiendavat kulu Eesti maksumaksjatele. Toetusmeetmed peavad olema nii lühiajalised kui võimalik ja nii pikad kui vajalik. Kuid eelkõige sõltuvad nad sellest, kauaks raha jätkub. Riigi rahakott pole põhjatu, samuti ei ole riik parem majanduse juhtija kui era-sektor. Peab hoolikalt kaaluma, millele toetusraha kulutada.

Kui kriis kestab kauem, vaadatakse üle ka avaliku sektori kulutused. Era-sektor, kelle tegevus toob riigile maksutulu, on kriisis alati haavatavamas seisus ning saab pihta kiiremini ja tugevamini. Avalikus sektoris on üldjuhul töö ja sissetulek palju kindlamini tagatud ning mõjud jõuavad sinna tunduvalt hiljem. Kuid jõuavad. Kriisilukorras tuleb olla teatud mõttes solidaarne. Maksutulude

vähenedes tõmmatakse paratamatult kokku ka avaliku sektori ressursid. 2008. a kriisi ajal vähendati omavalitsuste tulubaasi, alles 2018. a jõuti selleni, et taastada kriisieelne tulumaksu osakaal omavalitsustele. Läks terve kümnend, et täielikult naasta esialgse juurde.

Osad eksperdid on kriitilised praeguste toetusmeetmete osas, leides, et riigi liigne sekkumine olukorra lahendamisse võib teha pigem halba. Kui lasta turul kriis ise ära lahendada, tuleksime sellest palju kiiremini ja tõhusamalt välja. Signaalid, mida inimesed saavad, oleksid karmid, aga tõesed, mitte moonutatud, kui riik tekitab oma toetustega motivatsiooni pingutada mitte nii karmilt, mitte lasta ettevõtteid hävida, vaid loota sellele, et homme olukord laheneb, võib see olla illusioon.

Oluline on anda ühiskonnale selgeid sõnumeid, olgu need head või halvad. Ning vältida vastukäivaid sõnumeid, kuigi sageli ongi tõde selline, et selgust pole. Rahandusminister Martin Helme on öelnud, et praeguses olukorras ei tohiks kärpida. Helir-Valdor Seeder sellega ei nõustu. „Me ei saa täna kahte maailma Eestis paralleelselt üles ehitada. Erasektor, mis tõmbab koomale, mis kärbib, alandab palkasid, koondab, ja avalik sektor, kus me ei kärbi.“

Nüüd on peamine kohaneda kiirete muutustega ning säilitada kindlat meelt ja tegutseda arukalt. Tuleb maksimaalselt hoida inimesi ja organisatsioone, et homme oleks kellega edasi minna.

Lõpuks tsitaat G. M. Hopfi raamatust „Those Who Remain“: „Masked ajad loovad tugevaid mehi, tugevad mehed loovad häid aegu, head ajad loovad nõrku mehi, nõrgad mehed loovad raskeid aegu.“

Aare Anderson, vallavanem

Volikogu esimehe tänusõnad

Nii nagu kogu riigis ja tegelikult kogu maailmas on ka meie vallas eriolukord, mistõttu on viidud inimkontaktid miinimumini. Tahame või ei taha, meeldib see meile või ei meeldi, aga peame kinni hoidma kehtestatud piirangutest, et võimaldada kiiremini karantiinist väljuda võimalikult väikeste kaotustega. Täna oleme olukorras, mida me ei osanud mitu kuud tagasi ettegi näha. Eelmise aasta lõpus, kui kõik algas Hiinas, siis nägime eemalt muutusi ja see oli meist kõigist kaugel ja ei puudutanud meid. Täna, kui see kõik on jõudnud meile koju kätte, peame olema väga hoolivad seatud piirangute ja nõuete osas. Hetkel tuleb meil kohaneda uue reaalsusega ja eriolukorra lõppemise kiirenemisse saame kõik anda panuse. Lepime olukorraga, et tegevused, mis olid tavaolukorras normaalsed, on nüüd piiratud. Täna ei saa me lähtuda vaid iseenda heaolust, vaid peame väärtustama kogu ühiskonda. Muudatuste tingimustes tuleb toimida oluliselt teistmoodi – kasutame suhtlemiseks teisi kanaleid ja püüame võimalikult minimeerida otsest kontakti. Õnneks elame Eesti riigis, kus on olemas mitmed digitaalsed lahendused, mis võimaldavad meile kaugtööd ja suhtlemist eemal olles.

Loodan kogu südamest, et olete kõik terved ning peate vastu eriolukorras. **Tunnustan ja kiidan kõiki Luunja valla ametnikke, töötajaid, elanikke**, kes on vastu pidanud, muutnud töökorraldust, säilitanud positiivsuse, leidnud uusi lahendusi, tekitanud suuremat kogukonnatunnet, hoolivad endast ja teistest.

Suur tänu kõigile koolide ja lasteaedade õpetajatele, tugimeeskondadele, juhtidele, kes on pidanud muutma oma töökorraldust. Ma tean väga hästi, kui keeruline see olukord on, kui palju on tegelikult töökoormus suurenenud ja kui raske on kodustes tingimustes ennast jagada kõigi muude tegevuste vahel. **Tunnustan õpetajaid**, kes on pidanud lühikese ajaga ennast kiiresti koolitama digimaailmas ja võtma kasutusele täiesti uued õpetamise meetodid. Te olete sellega suurepäraselt hakkama saanud. Ärge heitke sellepärast meelt, et tavatingimustes oleks mõnigi asi ehk palju paremini välja tulnud, kuid uutes ja keerulistes tingimustes võib-olla kõik ei õnnestu nii, nagu hing sooviks. Ma

tean, et olete olnud kõik väga tublid ja säilitanud positiivsuse, mida on vaja lastele igapäevaselt süstida, et nad jätkaksid oluliselt suuremas mahus iseseisvat õppimist. Ma usun, et kõik on leidnud endale sobivaima õpetamisviisi ja kõik pingutavad, õpivad ja püüavad anda endast parima, et õpilastele heal tasemel õpet pakkuda. **Suur tänu lasteaedade meeskondadele**, et olete toeks ja abiks lastevanematele ja valmis lapsi vajadusel aeda vastu võtma.

Head õpilased, tean ka kui raske on teil leppida olukorraga, õppida oluliselt rohkem iseseisvalt ja sõpradega suhelda vaid virtuaalselt. Mõistan lõpuklasside muret lõpueksamite toimumise ja edasi õppima asumise võimaluste pärast. Tean, et meil kõigil on suur soov osaleda tavapärasel lõpuaktustel ja soovida teile kõrget lendu, kuid hetkel tundub, et lõpupidu saab olema hoopis teistsugune. **Täna kõiki õpilasi**, et olete olnud väga tublid ja jätkate aktiivset õppimist ning osalete erinevatel konkurssidel. Hoian teile pöidlaid heade tulemuste saamiseks!

Suur tänu Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse toimekale meeskonnale, kes aitab abivajajatele toitu viia ning lööb kaasa erinevates tegevustes. Lisaks täna, et leiate lahendusi, kuidas siiski kultuuri tuua elanikele lähemale ja olete kaasanud virtuaalseid lahendusi. Näiteks emadepäeva kontsert see aasta ära ei jää, sest see toimub üle interneti ja kõik te olete sellest suurepärasest üritusest kutsutud osa saama 10. mail kell 13.00.

Suur tänu kõigile aktivistidele, eriti Facebookis „Luunja valla kogukonna teated“ loojatele ja vedajatele. Tänu teie aktiivsusele teame me Luunja vallas toimuvast ja pakutavast oluliselt rohkem ja saame kohalike ettevõtjate ja isetegijate toodangut nautida ning toetada kohalikku ettevõtlust. Kes ei ole veel leidnud seda gruppi üles, siis soovitan kiirelt Facebooki minna ja lehte jälgima hakata. **Täna Luunja valla ettevõtjaid ja ettevõtlikke inimesi**, kes pakuvad oma vallas tooteid ja jätkavad tegevust ning leiavad lahendusi.

Täna valla ametnikke, kes on õnneks praeguseni kõik terved ja toime-
tavad, et elu vallas seisma ei jääks ja olulised teenused oleksid kätte saadavad.

Täna volikogu ja komisjonide liikmeid, kes on mõistvad ja toetavad ning jätkavad tegutsemist. Näiteks toimus meil valla teede ühine ülevaatamine. Kui varasematel aastatel on seda tehtud valla bussiga, siis olukorrast lähtuvalt vaatasime teed üle seekord oma isiklike autodega. Jah, 14. aprillil mööda valda vuranud autode kolonn ei olnud mitte pulmarong, vaid pikas autode kolonnis liikusid tõesti volikogu, majanduskomisjoni ja SA Luunja Varahaldus nõukogu ja juhatuse liikmed. Teed said üle vaadatud ja lähinädalatel tehakse ka otsused valla teede korrastamise ja remontimise osas.

Head lapsevanemad! Oojaa, olen ju ka ise kolme lapse ema ja tean väga hästi, mida te kõik läbi elate. Täiskohaga kokk, koduõpetaja, koristaja, meelelahutaja ja lisaks kõigele sellele veel teha oma igapäevast palgatööd – see väärrib tõesti superkangelase tiitlit. Olete kõik ääretult tublid, **kiidan kõiki lapsevanemaid!** Palun peame veel natuke vastu ja loodame, et suvi tuleb meil kõigil väga tore ning saame oma kallite sõprade ja sugulastega koos aega veeta.

Hetkel ei ole teada, kas ja kuna eriolukord lõppeb ja milline saab olema meie kõigi edasine, nn tavapärane elu. Elu on muutustes ja see aasta on muutused eriti suured, kuid arvan, et see toob kaasa ka midagi ilusat ja uut. Kindlasti on see meile kõigile suur kogemus, et valmis olla järgnevatiks keerulisteks aegadeks. Aga siis oleme me kõik selleks valmistanud.

Olge tublid ja säilitagem kõik positiivsust!

Kaire Vahejõe
volikogu esimees
kaire.vahejoe@luunja.ee

Kriisiaja lisaeelarve toetab ka omavalitsusi

Riigikogu poolt kinnitatud lisaeelarve sisaldab toetusmeetmeid ka omavalitsustele, aitamaks leevendada puhkenud kriisi mõjusid.

Koroonaviirusest tingitud kriisi mõjude leevendamiseks kavandatakse kohalikele omavalitsusele abimeetmeid kokku 130 mln eurot, sealhulgas tulude alalaekumise ja kulude suurenemise katteks 30 mln, majanduse kiireks tehtavateks investeeringuteks 100 mln eurot (30 mln teede korrastamiseks, 70 mln uute investeeringute käivitamiseks).

Valitsuse hinnangul on kriisiga toimetulekuks oluline hoida majandust töös, sealhulgas jätkata planeeritud investeeringutega, mis elavdavad ka ettevõtlust. Valitsuse kinnitusel ei vähenda riik kriisi ajal omavalitsuste tulubaasi seni kokkulepitust väiksemaks. Liigse kärpimisega süvendatakse majanduslangust ja sellest taastumise pikkust.

Eesti Linnade ja Valdade Liit on teinud valitsusele pöördumise, milles viitab, et valitsus on prognoosinud

omavalitsustele tulumaksu alalaekumist tänavu 192 mln euro ulatuses, selle leevendamiseks planeerib valitsus aga 30 mln eurot. Seega omavalitsustel jääb optimistlikuma stsenaariumi korral saamata 62 mln eurot (192 mln – 130 mln), seejuures aga julgustab riik kavandama veel uusi investeeringuid.

Eeltoodu põhjal on selge, et omavalitsused peavad olema valmis kärbeteks, kõiki täna planeeritud tegevusi ning investeeringuid ei ole võimalik realiseerida.

Valitsus julgustab samas tegema uusi täiendavaid investeeringuid 70 mln euro ulatuses.

Omavalitsused ei eeldagi, et riik suudab kogu väheneva tulubaasi kompenseerida. Kuid omavalitsused ootavad adekvaatseid abimeetmeid.

ELVL leiab omavalitsusjuhtidele tuginedes, et 70 mln investeeringutoetust oleks mõistlik lubada kasutada juba kavandatud investeeringute osaliseks katmiseks, mitte uute tegemiseks.

Olukorras, kus tuleb loobuda osadest kavandatud investeeringutest, on uute objektide kavandamine ebalooiline.

Rahandusministeerium töötab hetkel kiirelt välja põhimõtteid, mille järgi hakatakse jaotama erakorralist investeeringutoetust omavalitsustele.

Vastava määruse koostajad on küsinud nõu ka Luunja vallalt. Meie soovitusel on, et meede võiks olla võimalikult paindlik, toetada võiks ka neid projekte, mis juba on omavalitsuse eelarves olemas. Summat võiks lubada jaotada ka mitme projekti vahel ning lubada ka omaosaluste katmiseks, samuti võimaldada kasutada raha vähemalt kahe aasta jooksul.

Aare Anderson
vallavanem

Koroonaviiruse tõkestamise meetmete rakendamine Luunja vallas

Kuni 01.05.2020 on suletud Lohkva raamatukogu – Luunja valla keskraamatukogu, haruraamatukogud Luunja raamatukogu ja Kavastu raamatukogu ning Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus.

Luunja Vallavalitsuses toimub kodanike teenindamine e-posti ja telefoni teel. Paberkandjal esitatavad dokumendid tuleb jätta vallamaja postkasti. Vallakodaniku isiklik kontakt teenistujatega on lubatud üksnes juhul, kui eespool mainitud viisil teenindamine ei ole võimalik. Samuti on keelatud teenistujatel lähetused, osalemine koolitustel, rahvakogunemistel ja muudel üritustel.

Luunja Vallavalitsus

Eakatel on soovitatav poes käimist pigem vältida

Politsei on Lõuna-Eestis täheldanud, et eakamad inimesed kipuvad end poes käies kohati ära unustama, jäädes poepingile või poe juurde teiste eakaaslastega seltskonniti juttu ajama. Vanemad inimesed, kellel viirusnakkused võivad põhjustada aga eriti raskeid tüsistusi, peaks lähikontakte teistega ning võimalusel ka poodlemist vältima.

Eakate tervise hoidmiseks ja liigsete riskide võtmisest hoidumiseks tuleks eakatel poes ja apteegis käimist pigem vältida ning paluda selleks appi näiteks nooremaid lähedasi või omavalitsuse sotsiaaltöötaja.

Kui poeskäik on siiski vältimatu, tuleks see ette võtta võimalikult harva. Kui poodi minna, teha ostud kiirelt ja läbimõeldult, teistega lähikontakti vältides ning poest lahkudes end mitte teistega jutustama unustades. Igasugune suurem rahvahulk ja hetk tähelepanematust teistega distantssi hoidmisel võib tuua

olukorra, kus luuakse soodne võimalus viiruse levikuks ja enamate inimeste nakatumiseks.

POESKÄIGU REEGLID EAKATELE

Eakad on viirushaigustele vastuvõtlikumad, mistõttu **välidi võimalusel** poodi minekut ja leia selleks noorem abiline.

Kui poodi minek on vältimatu:

- Külasta poodi üksinda
- Mõtle ostud eelnevalt läbi, et poeskäik kulgeks kiirelt
- Pese käsi enne ja pärast poeskäiku
- Hoida poes teistega distantssi vähemalt 1 meetrit
- Välti haigena poodi minekut

Kerly Virk, PPA pressiesindaja
520 3403

Head Luunja valla elanikud, vald toetab teid!

Kuigi seoses Eestis kehtiva eriolukorraga on klientide vastuvõtt Luunja valla valitsuses peatatud, töötavad vallavalitsuse sotsiaaltööga tegelejad võimalikult tavapärasel viisil. Oleme telefoni teel kättesaadavad ja tungival vajadusel ka väljaspool tööaega. Vallavalitsusele on võimalik esitada avaldusi ja taotlusi valla kodulehe kaudu elektroonselt, e-posti teel üldadressile luunjavv@luunja.ee või Luunja vallamaja juures asuvasse postkasti.

Arvestades olukorraga, kus koolid on distantsõppel ning enamik lapsi on ka lasteaiast kodus, siis on paljudel peredel, kus vanemad päevasel ajal tööl, probleemiks lastele sooja lõuna pakkumine. Luunja Keskkooli toitlustaja ja Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse töötajate abiga saame pakkuda lastele koolilõunat. Eesmärgiks on pakkuda lisatuge peredele, kes seda vajavad. Iga pere puhul selgitatakse välja nende majanduslik toimetulek ja abivajadus. Vajaduse ilmnedes võtke julgesti ühendust.

Sissetulekute vähenemise ja raske majandusliku olukorra süvenedes on võimalik taotleda järgmisi toetusi.

Toimetulekutoetus (avalduse blankett kodulehel). Toimetulekutoetus on riigi rahaline abi puuduses inimestele ja seda maksab kohalik omavalitsus. Puuduse leevendamiseks kasuta-

vad kohalikud omavalitsused sõltuvalt olukorrast nii sotsiaalteenuseid kui ka muud sotsiaalabi. Toimetulekutoetust makstakse siis, kui kõik muud vaesuse ja puuduse leevendamise abinõud on osutunud ebapiisavaks. Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks on üksi elava inimese või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu netosissetulek, jooksva kuul tasumisele kuuluvad eluase- mekulud ning toimetulekupiir. **2020. aastal on toimetulekupiir üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele 150 eurot kuus. Iga alaealise liikme toimetulekupiir on 2020. aastal 180 eurot kuus.** Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir on 120 eurot kuus. Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonna liikmed on alaealsed, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot, mida maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada avaldus koos leibkonna sissetulekut tõendavate dokumentidega vallavalitsusele, kelle haldusterritooriumil asub taotleja tegelik elukoht. Avaldusele lisada dokumendid, mis tõendavad eluruumi kasutamise õigust (nt üürileping, esitatakse esmapöördumisel ja eluruumi kasutamise õigusliku aluse muutumi-

sel) ja toimetulekutoetuse määramisel arvesse võetavaid jooksva kuul tasumisele kuuluvaid eluasemekulusid.

Erandkorras makstav toetus (avalduse blankett kodulehel). Erandkorras makstav toetus on kulupõhine. Toetuse saamiseks tuleb esitada põhjendatud kirjalik avaldus koos kuludokumendi, sissetulekut ja eluasemekulusid tõendavate dokumentidega vallavolikogu sotsiaalkomisjonile. Sotsiaalkomisjoni poolt tehtud ettepanekud on vallavalitsusele soovituslikud toetuse maksmisel.

Jätakuvalt palume jälgida oma naabruskonda ja teavitada vallavalitsust puuetega inimestest, eakatest ja abivajajatest, kes ei saa väga mõjuval põhjusel kriisiolukorras lähedaste abile toetuda. Samuti palume hoida kontakti telefoni teel oma üksi elavate eakate sugulaste ja tuttavatega, et saada ülevaade nende olukorrast.

Palume abi saamiseks pöörduda järgmistele kontaktide poole:

Luunja vallavalitsuse sotsiaalnõunik Kairit Pahk, telefon 741 7101; 5660 8847, e-posti aadress kairit@luunja.ee Luunja vallavalitsuse lastekaitsespetsialist Ene Madissalu, telefon 741 7260; 5332 5950, e-posti aadress ene@luunja.ee

Kairit Pahk, sotsiaalnõunik

Lihtsad poeskäigu reeglid, mis kaitsevad sind ja teisi

Külasta poodi üksi, ära võta lapsi kaasa

Hoia vähemalt meetrist vahemaad teiste külaliste ja kaupluse töötajatega

Desinfitseeri või pese käsi enne ja pärast poeskäiku

Mõtle eelnevalt ostud läbi, et poeskäik kulgeks kiiresti

Välidi haigena poe külastamist

Ära muretse, kaupa jagub kõigile

Teateid tegelikkusest – kuu aega teistmoodi koolielu

*Arendav ja loov –
see on Luunja kool*

Eriolukord Eestis on nüüdseks kestnud kuu aega, sama kaua on koolid olnud distantsõppel. Luunja Keskkooli õpetajad, õpilased ja lastevanemadki on olukorraga rohkem või vähem harjunud.

Kohanemine läks üllatavalt kiiresti, täiemahuline e-õpe rakendus eriolukorra paari esimese päevaga. Eks me olime harjutanud ka – koolis on e-õppepäevad toimunud neli-viis korda õppeaastas üsna regulaarselt.

Esimese nädala lõpuks oli selge, et päris senise rutiini ja kogemusega me kaugele ei jõua. Õpetajate päevad venisid hilisõhtusse, lisaks tunniandmisele tuli kogu õppematerjal distantsõppele sobivaks kohandada. Lastevanemate esimese nädala tagasiside näitas selgelt, et paljude ainete õppemaht ja tunnirütm käib nii lastele kui neid toetavatele vanematele lihtsalt üle jõu.

Õpilaste ja õpetajate koormuse ühtlustamiseks läksime aprilli algusest üle perioodõppele. Muutsime tunniplaani nii, et ühel päeval ja nädalal oleks võimalikult sarnaste ainete tunnid. Tundub, et selline korraldus on maandanud pingeid ja olnud kergenduseks kõigile osapooltele.

Valdav enamik ainetunde ja õppetegevust pole päris samsugused kui tavaolukorras. Õpetajad on pidanud oma õpetamise ja õpilaste õppimise, samuti hindamise sisuliselt üle vaatama ning uuesti mõtestama. Sellest kõigest on kindlasti kasu ka viirusejärgse aja koolitöös.

Õpilased on öelnud, et nemad tunnevad kõige suuremat puudust kooliga kaasnevast suhtlemisest. Seepärast on suureks kergenduseks, kui õpetaja teeb osa tundidest videokonverentsina. Esimestel sääraseil tundidel tekitas elevust ka üksteise nägemine ja võimalus lihtsalt kaaslastega suhelda. Videotunniks kasutatakse peamiselt Zoomi keskkonda. Tõsi, klassid on erinevad, mõned on videotunnis praktiliselt kõik oma hääle ja pildiga kohal, mõnes teises jääb tund suuresti õpetaja etteasteks. Samuti on õpetajad aru saanud, et

päris hommikul ei tasu videotundi ette võtta, osa õpilasi lihtsalt magab veel.

Õpilaste tagasiside järgi on neile kõige keerulisem oma aja planeerimine ja õppimisele keskendumine. Eriti vanemates klassides tuleb ilmsiks, et eelisseisundis on praegu need õpilased, kel õpioskused ja -harjumused on juba välja kujunenud. Mõnele õpilasele sobibki praegune õpiviis paremini, enamik väidab end sellest siiski üsna tüdinud olevat.

Praeguseks on selge, et kooliaasta lõpeb kui mitte enam eriolukorras, siis ikkagi üsna erilises olukorras, kindlasti ilma põhikooli lõpueksamite ja pidulike aktusteta. Valdav osa kogu Luunja kooli õppetegevusest jõuab sel aastal lõpule e-keskkonnas. Haridusministeeriumi praegune seisukoht – lubada peale 15. maid osalist õppetööd – tähendab, et me saame siis vajadusel koolimajas väiksemates rühmades õppetööd lubada. Ka gümnaasiumi lõpueksamite korraldamisega saame hakka. Seda kõike juhul, kui viirus näitab taandumise märke ja riigipoolseid piiranguid hakatakse vastavalt leevendada.

Seniks aga kõigile kindlat meelt!

*Toomas Liivamägi
Luunja Keskkooli direktor*

Õpetajate koosolek kodukontoris. Foto: Toomas Liivamägi

Luunja Keskkooli logopeed Merit Hallap pälvis teaduspreemia

Eesti Teadusagentuuri poolt korraldatud haridusteaduslike tööde riikliku konkursi parimatele anti sel aastal välja üheksa preemiat neljas kategoorias ja üks eripreemia.

Luunja Keskkooli logopeed Merit Hallap pälvis koos kolleeg Marika Padrikuga Tartu Ülikoolist teadusartikliga „Simultaanse kakskeelsusega 3- ja 4-aastaste laste grammatilised oskused eesti keeles“ teise preemia eesti keeles publitseeritud teadusartiklite kategoorias.

Artiklis esitatakse eesti ja vene keelt üheaegselt omandavate 3- ja 4-aastaste kakskeelsete laste grammatiliste oskuste profiil, mida pole siiani Eestis ega mujal nii suure valimi ja selles vanuses laste puhul uuritud ning kirjeldatud. Töö tulemustest selgus, et kakskeelsete laste oskused jäävad maha eakohase arenguga üht keelt korraga rääkivate laste omadest, sarnanedes selles aspektis lastega, kes alustavad rääkimist eakohasest hiljem. Samuti selgus, et kakskeelsete laste sooritusi mõjutab see, kas vanemad räägivad lapsega eesti keeles. Saadud tulemused aitavad õigeaegselt märgata kakskeelseid lapsi, kelle areng ei kulge eeldatult ja kes vajavad seetõttu rohkem toetamist.

Lisaks tunnustas haridus- ja teadusminister Merit Hallapit oma tänukirjaga samal konkursil magistr tööde kategoorias II preemia pälvinud magistr töö juhendamise eest (Aile Tomson, TÜ, „Suktsessiivse kakskeelsusega koolieelikute jutustamisoskuse hindamine“).

Heli Erik, Luunja Keskkooli huvijuht

Foto erakogu

*Arendav ja loov –
see on Luunja kool*

LUUNJA KESKKOOLI VASTUVÖTT

1. klassi vastuvõtu taotlused esitada

Luunja ARNOs **8. maiks 2020. a.**

Sisseastuja tervisekaarti ja koolivalmiduskaarti saab esitada 25. augustini 2020. a.

10. klassi õppima asumise soovist anda teada e-posti aadressil luunjakk@luunja.edu.ee **8. maiks 2020. a.**

Testi sooritamise ja dokumentide esitamise tähtaja avalikustame kooli kodulehel.

Projekt TOETAME SAAREMAAD

*Inspireerituna ühest telesaatest, tekkis mõte teha
midagi Saaremaa heaks seoses sealse hullu
koroonaviirusest tingitud olukorraga.*

**Minu ideed olid lasta õpilastel teha näiteks
mingi Saaremaa toote reklaam kas videona,
paberkandjal, luuletusena, lauluna vms.**

Võis teha näiteks doomino Saaremaa toodangu
piltidega või Twister mängu jne.

Abiks olid sellised veebilehed:

<https://www.saartesaahver.ee>

www.saaremaatoidufestival.ee

<https://pood.ehtne.ee>

Iga päev avaldab Saaremaa toidufestivali

Facebooki lehekülge meie õpilaste töid.

Tervitades ja tervist soovides
Luunja Keskkooli õpetaja Marika Loderaud

Perega kanuumatk

Käisin perega laupäeval enda kanuudega Ahja jõel matkal. Startisime kodust kell üheksa kahe autoga. Ühe auto jätsime Kärsale, teisega sõitsime Koorastesse. Läksime jõe peale Koorastest kell kümme hommikul ja lõpetasime kell seitse õhtul Kärsa kiriku juures.

Vees oli palju tuulega vette kukkunud puid ja põhjas oli suuri kive. Ilm oli päikseline ja rõõmus. Sõites nägime liivakivipaljandeid. Kaldal õitses Eesti kõige mürgisem taim näsiniin. Nägime palju kollaseid liblikaid, parte ja isegi jäälinde. Sõitsime alla ühest koskest, kus oli langust üks meeter.

Pidime kasutama ka saagi, et vette kukkunud puude oksa löigata. Järglult läks vesi nii laiaks, et jõgi muutus järveks. Järve peal oli vesi osaliselt kinni jäätunud, aga õnneks oli jääs jälj sees ning eriti vaeva ei pidanud nägema. Umbes pärast tunnist sõitu jõudsimme Saesaare paisuni, kus pidime kanuud teisele poole tassima. Pärast paisu muutus järv jälle jooks.

Pooltel teel ehk 18. kilomeetril tegime pausi, kus astusime paadist jõe kaldale ja sõime priimuse peal tehtud hernesuppi. Söögikoht asus kõrge järsaku all. Köht

Sirutuspaus Ahja jõe ääres. Foto: Gea Kiiver

täis, asusime jälle teele.

Jõe pealt nägime ühte talu ja ühte koera. Sõitsime edasi ning nägime kahte koera. Sõudsimme veel edasi ja nägime korraga umbes kahtekümmend sama tõugu koera, kes kõik haukusid ja jooksid ringi ning nendega oli kaasas ainult üks inimene.

Aerutasime osavalt, kuid meel läks juba kurvaks, sest lõppu poleks nagu olnudki. Kui lõpuks kohale jõudsimme, olin rõõmus. Tagasi tulles ostime Ahja poest jäätist. Õhtul jäin kiiresti magama, sest olin väga väsinud.

Kalmer Kiiver, 4.a klass

Luunja Keskkooli algklassilaste tegemistest distantsõppel

2.b klassi lapsed lugesisid talgutest ja tegid ka kodudes talguid. Pildil Vesse Tamm aknaid pesemas

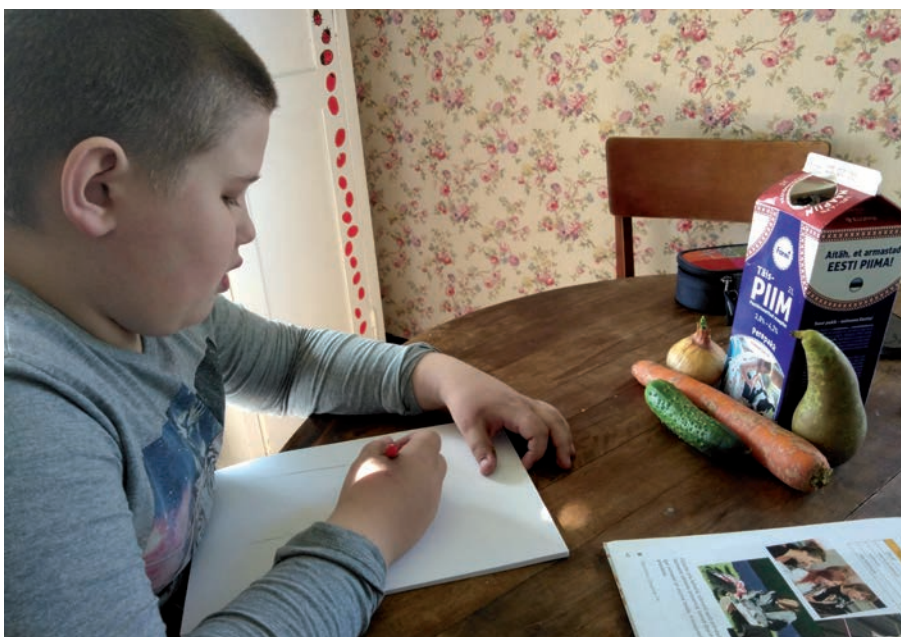

4.a klassi Daniil Žužlov valmistab perele hommikusööki

3.b klassi Laurits Lauk ametis tööõpetuse loovtööga „Loodus tantsib“

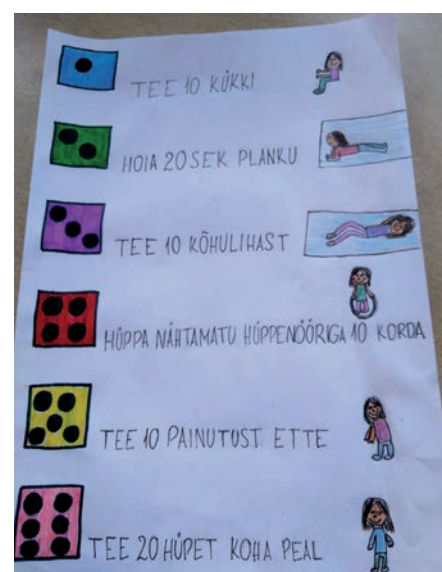
3.c klassi Aron Belov joonistamas kunstiõpetuse pilti „Maitsev ja tervislik“

4.a klassi Kalmer Kiiveri valminud lihavõttekaunistus

2.b klassi Sander Sokk kodukanti korrastamas

2.b klassi õpilased koostasid omale igapäevaseks kasutamiseks liikumispause lehe. Marietta Versti valminud töö

3.a klassi õpilaste iseseisvuspuud

Uue õppesituatsiooniga silmitsi seistes hakkasin õpetajana mõtlema olukorra headele külgedele. Niisiis jõudsingi mõttele, et see olukord ehk muudab õpilasi iseseisvamaks, aitab neil paremini näha kodu toimuvat ja pakub võimalust rohkem ise teha, panustada ning katsetada. Kuid kas õpetaja mõttel on õige suund? Selle teada saamiseks tuligi igal õpilasel mõelda, kuidas ja mil määral distantsõpe neid iseseisvamaks muudab. Õpilaste tööd näitasid, et see aeg toetab nende iseseisvust, kuid töid nähtavale ka muud südantsoojendavat.

Aule Sepp, klassijuhataja

Minu kaugõppe aeg on läinud nagu tuul. Tunnen aga, et koolis on palju mugavam ja toredam õppida. Igatsen ka oma klassikaaslast ja õpetajaid. Kodus on jälle pere ja rohkem vaba aega kui tavalistel koolipäevadel. See kodus oldud aeg on muutnud mind ka natuke iseseisvamaks, olen hakanud iseseisvalt süüa tegema. Sellise iseseisvuspuu tegemine oli vahva mõte ja andis palju energiat juurde ja pani enda tehtut kõrvalt vaatama.

Indra Eller, 3.a

Mulle mõjub kaugõpe hästi, saan enda tempos õppida. Ma arvan, et oskan väga hästi enda aega planeerida. Ma saan nüüd aidata emal maja koristada ja süüa teha. Ma olen õppinud supi ja pudru tegemist. Ma arvan, et saan koduõppega hästi hakkama. Ma olen saanud iseseisvamaks, ma õpin rohkem üksi ja ma hakkasin oma raamatut kirjutama.

Adeele Lokko, 3.a

Liblikad näitavad, et olen iga nädalaga muutunud iseseisvamaks, kohusetundlikumaks ja abivalmimaks. Loodan veel kõrgemale tõusta...

Koduõppe mõtted

Iga algus on raske...

Koduõpe algas raskelt ja hirmutavalt. Kõige hullem oli, et päevapealt ei näinud oma sõpru ning pidi hakkama iseseisvalt tegutsema. Samas praegu tunnen, et saan rohkem aega veeta oma perega ning teha neid asju, mida varem ei jõudnud kooli kõrvalt.

Esimene nädala tundus eriti segane – olin vihane ja kuri, keskenduda oli raske, aega kulus õppimisele topelt. Koolis oli lihtsam ja põnevam. Õnneks aitab mind ema, kellel on piisavalt aega juhendada, õpetada ja mind tagant utsitada. Vajadusel saab abi meie vahvalt õpetaja Aulelt. Õpetaja igapäevased tunnid on huvitavalt, põhjalikult ja arusaadavalt lahti seletatud.

Tarkus tuleb tasapisi. Nende nädalatega olen õppinud aega planeerima ning põhjalikumalt keskenduma oma töödele, esitan õigeaegselt õppimisülesanded, küsin abi, kui olen hätta jäänud. Veedan nii palju aega kui võimalik õues ja suhtlen sõpradega veebi vahendusel.

Iga töö nõuab aega ja harjumist. Oluline on, et keegi sind toetab ja innustab. Saan hakkama, pole jänni jäänud.

Parimate soovidega
Maikel

Mulle meeldib, et saab kauem magada kui tavaliselt, mulle meeldib ka see, et saab rohkem perega koos olla ja mulle meeldib ka kodus õppida.

Mulle ei meeldi see, et ma ei ole oma sõpru kaua näinud.

Grete Pillessaar, 3.a

Mulle ei meeldi kodus õppida, sest on vaja palju koolitööd teha. Loodan, et varsti see koroona lõpeb ja saan kooli tagasi.

Aleksandr Sokolovski, 3.a

Kodus õppida on parem. Hommikul saab kauem magada. Saan õppida esimesena neid aineid, mida tahan. Ma olen õppinud süüa tegema ja saan olla koos perega.

Oskar Laanes, 3.a

Töö eriolukorras Luunja Lasteaias Midrimaa

Alates 16. märtsist on Luunja Lasteaias Midrimaa avatud valverühm. Seda on pered vajanud 2–3 päeval nädalas. Teadmatuses, kui tõsiselt võib olukord minna erakorralistes ametites töötavatel inimestel, koostasime majas vabatahtlikest nimekirja, kes on nõus vajadusel ka lapse/lastega hilisõhtul või öösel lasteaias olema. Tunni jooksul tekkis nimekirja 14 vabatahtlikku! Öise valverühma vajadust pole seni meie majas olnud.

Jah, me kõik teame, et lasteaedniku töö on lastega. Ka meil endil tekkis küsimus, kuidas seda teha kodukontorist, arvestades, et lasteaias seitsmest rühmast pooltes on

1–3aastased lapsed. Õpetajad on tegutsenud lähtuvalt laste vanusest erinevalt: on postitanud muusika, liikumise ja meisterdamise linke, teinud videotervitusi, saatnud koju ka tavalisi töölehti (ikka ilma kokkupuuteta). Suhtlusvahendiks on peale arvuti ka telefon. Õpetajad on toetanud ja julgustanud vanemaid koos lapsega kodutöid tegema – koos söögi tegemine, lauakäsitöö arendab last arvude maailmas, koostöös, käeliselt ja sõnavaraliselt.

Hetkel on lasteaias ülesanne hoida inimesed tegevuses kriisi väljakutseteks ja tavatööellu naasmiseks. Korraldasime töötajatega kaks ajurünnakut: põnev õueala ja töö kodukontoris. Need tabeli ideed täidavadki meie lasteaednike päevi. Lasteaias õuele on tekkimas uued keskused: vihmavee keskus, heli- ja liikumisrada, uuenenud ja värskendatud on kogu õueala. Lastele mõeldes valmib meie Väärtusraamatu juttude kõrvale mängude kogumik, mis toetab kõiki 21. sajandi oskuseid, sh ka digiõpet. Peale laste jaoks mõeldud tegevuste tegelevad lasteaednikud rühmade suurpuhastusega, enesetäiendamise ja jm. Töömeeleolu ja iseenda töö juhtimiseks toimuvad videoarutelud kolm korda nädalas kõikide töötajatega erinevates gruppides. IT-vahendite kaudu suhtlemine erinevates keskkondades on olnud meie majas ajaliselt mahukas, aga oluline tööviit.

Kogu meeskonna e-koosolekul tõdesime, et õnnelikum ja ka lihtsam on siiski ehe töö, töö lastega ja vahetu suhtlemine! Lootuses, et varsti kohtume, me armsad pered, tegutseme edasi! Samas kutsun vanemaid, kogukonda üles heade ideede pakkumiseks. Ootame ideid, mida meie lasteaednikena saaksime õuealal ja ruumides ellu viia. Idee võite saata kirjeldusena või pildina e-aadressil: lasteaed@luunja.ee.

Olge terved ja KOHTUMISENI!

Uue Jakimainen

Luunja Lasteaias Midrimaa direktor

Pajuonnid on taas elus!

Kunstmuru muutis meie mäe igahaljaks. Foto: Luunja Lasteaed Midrimaa

Kaugtöö lasteaias – mis moodi see välja näeb?

Elame hetkel ajal, mis meid tõenäoliselt elu lõpuni mõjutama jääb. „Ja ega elu kergemaks ei lähe. Me ise kasvame tugevamaks või tundetumaks. Kuidas keegi. Et kui näib, et elu koosneb vaid külma-dest duššidest, tuleb nende all lihtsalt laulma õppida,” kirjutas Lauri Räpp oma raamatus „Minu Tartu. Väljast väike, seest suur”. Nende sõnade järgi plaanib ka Lohkva lasteaed käesoleva eriolukorra hoopis oma kasuks pöörata. Meie inimesed on ühisrindena asunud oma digipädevusi rakendama ja uusi maailmu avastama. Kõik on astunud sammu mugavustsoonist arengu poole ning valmis tegema kõik selleks, et toetada meie lasteaia lapsi ja vanemaid selles ootamatus olukorras.

Eriolukorra alguses võtsime teadlikult seisukoha, et püüame igati lapsevanemaid toetada, pakkudes neile ideid laste aja sisustamiseks, kuid harjumuspäraselt plaanijärgseid õppetegevusi me vanematele kohustuseks ei tee. Me mõistsime, et eeskätt peavad vanemad toetama oma töökohustuste kõrvalt koolis käivate laste õppimist. Lootsime ju kõik, et ehk see olukord kestab lühemalt ja saame jätkata oma tavapärase töörütmi.

Selle aja jooksul on küsitud meilt

mitmel korral: „Kui lapsed lasteaias ei käi, siis mida õpetajad üldse teevad? Kaugtöö lasteaias, mis moodi see välja näeb?” Nüüd siis püüame seda selgitada.

Eriolukord sattus lasteaia õppeaastal perioodi, mil tavaliselt toimub laste arengu analüüsimise protsess. Kui tavapäraselt rühmameeskonnad ja tugispetsialistid täitsid lapse arengu hindamise dokumentatsiooni lasteaias koos arutledes, siis nüüd tuli selle tegevusega kolida igal ühel oma koduse arvuti taha ja teha seda tööd videokõnede kaudu. Oleme õnnelikud, et me oleme oma digisüsteemid ja dokumentatsiooni viinud lasteaias sellisele tasemele, et meil on võimalik ka kaugelt tööd teha. Juhtkond on ääretult uhke kogu meie maja personali üle. Kõik püüavad, on valmis õppima ja arenema. Praeguseks on laste arengu analüüsimise protsess jõudnud arenguveestluste faasi. Pakume vanematele võimalust suhelda õpetajatega videosilla vahendusel. Anname endale ka aru, et kõigile see ei sobi ning aksepteerime nende otsuseid.

Kõik meie õpetajad ja õpetaja abid on paralleelselt dokumentatsiooni tööga jaganud rühmade Facebooki gruppidesse erinevaid ideid, videoid ja materjale, mida lastega kodus teha saaks.

Ääretult tore on näha laste poolt teistele rühmakaaslastele tehtud videoid, kus nad õpetavad sõpradele, kuidas ise teha Peetsut või ehitada Lego klotsidest vurri.

Muusikaõpetaja ja logopeed on alustanud lastega videotegevuste läbiviimist, kasutades selleks Zoom keskkonda või Messengeri videokõne võimalusi. Osad rühmad on loonud vanematele võimaluse peregrupina õpetajatega suhelda.

Kuigi lasteaias käivad vaid üksikud lapsed, kelle vanemate töökohustused ei võimalda kaugtööd teha, on vaja korras ja puhtana hoida kogu lasteaia maja. Sellega on tegelenud meie abipersonal – käiakse kokkulepitud graafiku alusel lasteaeda koristamas ja desinfitseerimas.

Kogu seda tegevust koordineerib juhtkond samamoodi kaugelt. Jälgitakse, et majas ei oleks rohkem inimesi kui lubatud, personalile ja vanematele jagatakse infot töökorralduse ja hetkeolukorra kohta. Igapäevaselt toimuvad konverentskõned nii juhtkonna kui erinevate meeskondadega. Jätkub lasteaia dokumentatsiooni ja keskkonna arendus.

Igal asjal on alati kaks külge, nii ka sellel eriolukorral. Meie lasteaia personali arvates on kaugtöö tegemine andnud neile kinnitust, et nad saavad hakkama

Lohkva lasteaia personal koos vallavanemaga. Foto: erakogu

keerulises olukorras, suudetakse ko-
haneda ja tulla välja mugavustsoonist.
Rõõmu valmistab toimetulek digimaa-
ilmas. Avastatud on palju uusi ja huvi-
tavaid keskkondi ja ideid, mida tahaks
juba lastega koos läbi teha. Õpetajate ar-
vates on kaugtöö võimaldanud rohkem
erinevatesse teemadesse süveneda ja see
kajastub töö kvaliteedis. Kaugtöö annab
võimaluse oma aega rohkem planeerida,
ei pea kinni pidama lasteaia päevakavast.
On üllatav, kui palju kirkamaks teevad
kaugtöö tegemise videokoosolekud ja
videotegevused lastega – nii hea on lapsi
ja kolleege näha!

Oleme ühiselt tõdenud, et kaug-
tööd tehes võtavad mitmed tööprot-

sessid hoopis rohkem aega. Töö
intensiivsus on oluliselt tõusnud nii
rühmameeskondadel, tugispetsialistidel
kui ka juhtkonnal. Oluliseks on muu-
tunud oma tööaja ja tegevuste täpne
planeerimine, et saaks tehtud ka kodu-
sed toimetused ja oma lastega tegele-
tud. Eriolukord on kõigile uudne, on
palju määramatust ja ebakindlust. Kõi-
gega kursis olemine nõuab meilt suurt
pingutust, sest me ei taha jääda olulisest
infost ilma. Lasteaias töötavad inimesed,
kes armastavad tööd teha teistega koos,
seetõttu tunneme suurt puudust oma
kolleegidega silmast silma suhtlemisest
ning igatseme lapsi ja nende vahetuid
emotsioone. Ääretult kurvaks teeb tõsi-

asi, et meie kõige suuremate laste laste-
aiatee on nii järsult lõpetatud. Jääme
vaid lootma, et vähemalt lõpupeod saa-
vad peetud nii, et saab laulda, tantsida,
suhelda ja kallistada!

Oleme tänulikud, et Luunja vald
hindab meie valla lasteaegade töötajaid
ja on teinud meid toetavaid otsuseid. Me
tunneme, et olukord on küll keeruline,
kuid tegutsedes ühtse meeskonnana me
saame hakkama ja tuleme eriolukorrast
välja tugevamate ja loovamatena!

“Koos on kergem!” ütleb meie selle
õppeaasta moto ja tõsi ta on.

Lohkva lasteaia pere

Pöördeline märts ja aprill

Märtsikuu oli täis ootamatusi, mida
keegi ei osanud õppeaasta alguses ettegi
kujutada. Kohe kõigest lähemalt.

Märts algas tüdrukute nädalaga,
millest oli juttu juba eelmise kuu artik-
lis. Järgmisena tähistasime emakeele-
päeva. Lapsed õppisid selgeks armsad
luuletused eesti keelest. Emakeelepäeva
pidustustel esitasid lapsed oma luule-
tusi, mängiti erinevaid keelemänge ning
mõistatati ja arvati sõnu ära. Iga laps
sai öelda ka enda arvates kõige ilusa-
ma eestikeelse sõna. Nimetati erinevaid
sõnu: emme, ilus, armas, süda, lepa-
triinu, vikerkaar, liblikas, Sipsik, lilled,
issi, lind, ema süda, draakon, kell.

Emakeelepäeva tähistamine oli
meie õpilaste jaoks praeguseks viimane
normaalne õppepäev koolimajas ja
lasteaias. Esmaspäevast algas distant-
sõpe. Reedel tutvustati õpilastele erine-
vaid virtuaalse klassiruumi keskkondi,
millega hakkame läbi viima videotunde
ning mille vahendusel tegema tead-
miste kontrolli. Esimene nädal möödus
sisseelamise lainel. Iga päev toimusid
videotunnid õpilastega. Nädala lõpus
tegime koos lapsevanematega nädalat
kokkuvõtva vestluse. Uurisime, kuidas
kellelgi läinud on ning mida saaksime
paremini teha. Õpetajad töötavad kodu-
kontorites. Vahetevahel käivad õpetajad
lasteaia materjale printimas, et neid las-
tele kodudesse postkasti panna. Laste-
aiaõpetajad jagavad veel veebilinke soo-
vitustega, mida lastega kodus teha.

Kavastu Algkool-Lasteaia mänguväljak. Foto: Renate Sagaja

Teisel distantisõppe nädalal jätkasime
veebiseminaridega, kuna nii õpilastele
kui ka lastevanematele väga meeldisid
virtuaaltunnid. Veebitundide läbiviimi-
seks oleme kasutanud enamasti kolme
erinevat keskkonda. Vastavalt sellele,
milline keskkond meiega parajal hetkel
kõige paremini koostööd teeb. Kõige
sagedasem veebiseminariprobleem on
see, et heli on katkendlik või keegi osa-
listest ei kuule. Kuna saame katsetada
kolme keskkonda, siis enamasti oleme
ikka leidnud sobiva.

Soovime distantisõppe puhul eriti tä-
nada meie asutuse lapsevanemaid! Te
teete oma lastega kodudes suurepäraseid
töid! Olete väga tublid! Teie panus on
laste ja õpetajate jaoks väga oluline!
Aitäh!

**Lisaks õppekorralduse muudatustele
toimub Kavastu Algkool-Lasteaia veel
üks väga suur muudatus. Nimelt alates
2020/2021. õppeaastast jätkab asutus
ainult Kavastu Lasteaiana. Õpilaste
vähesuse tõttu suletakse algkooli osa.
Kavastu kooli ajalugu algas 1768. aas-
tal. Kavastu algkool taasavati 1991. aas-
tal. Sellest ajast tänini on Kavastu alg-
koolis õppinud 151 õpilast. Aastatel
1995–2019 on Kavastu kooli lõpetanud
97 õpilast. 2018. aastal tähistasime kooli
250. aastapäeva. Meie mälestustesse jääb
see nüüd viimaseks aastapäeva peoks.
Aitäh kõigile, kes on Kavastu algkooli
ajaloo lehekülgi täitnud sisukate tegu-
degaga. Sügisest ütleme oma armsale koo-
lile: “Head aega, armas kool!”**

Kavastu Algkool-Lasteaed

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus toimetab virtuaalmaailmas ja igatseb oma inimesi

Kuigi kultuuri- ja vabaajakeskuse, kooli võimla ning noortekeskuste ukseid on suletud, toimetavad kultuuri- ja noorsootöötajad usinalt.

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse töötajad on enda kanda võtnud sotsiaalvaldkonna abistamise. Igal argipäeval toimetame kooli sööklas valminud toidu nende peredeni, kes seda enam vajavad.

Et kogukonnatunnet üleval hoida, on meil praegu käimas mitmeid välja kuulutatud konkursse ja väljakutseid. Kuna 2020 on Luunjas Visnapuu aasta, siis teema-aastale pühendatult on meil käimas kaks virtuaalset sündmust.

Visnapuu luulevõistluse mõte on selles: lugege Visnapuu luulet, valige välja mõni ta värss või motiiv või luuletus ja kirjutage selle põhjal enda oma! Ikka täiesti oma, uus luuletus, aga Visnapuu-mõjuline või -algeline. Võistlus toimub kahes vanusekategorias: vanuses kuni 18 ning kõik ülejäänud. Parimad luuletused ilmuvad Visnapuuliku luule kogumikus 2020. a sügisel! Tähtaeg on 30. aprillil! Luuletused tuleb saata aadressil visnapuu@luunja.ee, lisada nimi ja vanus. Luuletusi hindab žürii, mis koosneb Visnapuu aasta korraldajatest, vanusekategoriates kuni 18 ja 18+! Auhinnad on rahalised ja raamatulised!

Kes ise luulet luua ei soovi, seda kutsume luulet lugema. Visnapuu aasta Facebooki lehel on juba ühiselt loetud Henrik Visnapuu luulekogud „Amores“ ja „Jumalaga, Enel“. Eriti tore on see, et Pärnu jutuvestja Jaak Känd on võtnud meie üleskutsest kinni ja iga päev nendest kogudest luulet ette lugenud, salvestanud ja Visnapuu lehele postitanud. Järgmisena võetakse ette luulekogu „Hõbedased kuljused“.

Kogukonnast tulnud mõtte pildistada valla loodust arendasime koos haridusnõunikuga valla fotode kogumise ideeks ja kuulutasime välja fotojahi „Aastaring Luunjas“. Kevad. Suvi. Sügis. Talv. Konkursi vältab kuni 2021. aasta kevadeni. Konkursile laekunud fotosid soovime kasutada valla kalendri kujunduses. Konkursi juhend on saadaval meie kodulehel: <https://luunjakultuur.ee/>.

Meie spordijuht kutsub teid liituma liikumise väljakutsega „Luunja liigub 2020“. Liituda saab lingil <https://www.endomondo.com/challenges/42457349>, mis on kättesaadav ka meie kodulehel spordi saki all.

Noorsootöös osaleme vastloodud Tartumaa Virtuaalse Noortekeskuse tegemises. Discordi serveris asuvas noortekeskuses saab noor suhelda noor-

sootöötajate ja teiste noortega, mängida, küsida abi kooliasjades ja palju muud. Noortekeskusega saab ühineda lingiga, mis asub meie kodulehel noorsootöö saki all.

Tänaseid tegevusi ellu viies mõtlemme ka tuleviku perspektiividele. Hetkel puudub teadmine, milliseks kujuneb koroonaviiruse tõttu suvi. Seetõttu ootame veel ja jälgime olukorda, enne kui välja kuulutame lastelaagri ja õpilasmaleva vahetused. Seega palun kannatust. Samasugune teadmatus on hetkel ka ürituste, sh jaaniõhtu ja mõisapäevade kohta. Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskusel on valmisolek kõiki eelnimetatud tegevusi ellu viia, kui aeg on selleks soodne.

Kevadel toimuma pidanud sündmuste kohta saame öelda järgmist: Lastelaulupidu toimub 29.–30.05.2021, Luunja laste lauluvõistlus Luunja Lõoke 18.10.2020, Luunja kevadjooks (nüüd juba sügisjooks) 30.09.2020 ja Ernst Hiisi klaveripäev 06.11.2020.

Toimumata ei jää emadepäeva traditsiooniline kontsertaktus, mis tänavu leiab aset virtuaalselt. Meie kodulehel algab 10. mail algusega kell 13.00 kontserdi ülekanne, kus sellel aastal pajatab põnevaid lugusid loomadest Aleksei Turovski ja muusikalisi vahepalu esitab Anne Adams. Kes sellest sündmusest osa tahab saada, peab õigel ajal helesinise ekraani taga valmis olema, sest järelvaatamise võimalust ei ole.

Üks palve on kogukonnale veel. Tahame üles leida kõik meie valla inimesed, organisatsioonid ja ettevõtted, kes tegelevad loomemajandusega. Oleme oma kodulehele üles pannud küsimustiku, kus kõik nimetatud võiksid ennast registreerida. Nii tekib meil andmebaas, mis on kättesaadav kõigile huvilistele. Ühtlasi kutsume loomeettevõtlusega tegelejaid sel suvel, 22. augustil toimuvale Elva Elamusfestivalile Luunja alale oma toodangut-teenuseid pakkuma. Sündmusest on ka artikkel selles lehes ning infot tuleb edaspidi veel rohkem.

Soovime head tervist ja kannatlikku meelt!

*Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse
pere nimel
direktor Kadi Kalmus*

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse meeskond Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel.
Foto: Tiit Hellenurm

Raamatukogudest kirjandust kontaktivaba laenutusega —

Luunja valla raamatukogud on külastajatele jätkuvalt suletud, kuid alates 1. aprillist on võimalik raamatuid ja ajakirjandust kätte saada **kontaktivaba laenutusega**.

Kirjandust saab tellida e-posti teel või helistades raamatukogu telefonile. Ettetellitud raamatud saab kätte tellimisele JÄRGNEVAL tööpäeval. Raamatupakid ootavad raamatukogude uste juurde kohandatud laenutuspunkides ETTETELLITUD RAAMATUD. Otsi oma perenimega varustatud raamatupakki.

Kavastu raamatukogu E, K, R 11.00–17.00
T, N 10.00–18.00
Tel: 741 3236, e-post: kavastu.raamatukogu@luunja.ee

Luunja raamatukogu T, N 10–18
K, R 10–17
Tel: 5300 7224, e-post: luunja.raamatukogu@luunja.ee

Lohkva raamatukogu T 11–19
K–R 11–18
Tel: 748 8818, e-post: lohkva.raamatukogu@luunja.ee

- Kindlasti peab järgima riigi poolt määratud korraldusi, st raamatutele järele tulles hoida teiste inimestega vahet vähemalt 2 meetrit.
- Ohutuse huvides hoida raamatupakki kodus karantiinis 24 h.
- Kui võimalik, ära tagasta raamatuid enne karantiiniaja lõppu.

Hea luunjalane!

Kui veel kuu aega tagasi küsiti Sinult kaht imelihtsat küsimust – mida Sa praegu loed või mida Sa viimati lugesid?

–, jäid sageli vastuse võlgu, sest vastus oli: ei loegi, sest aega pole.

Nüüd aega on.

Nii et ootame Sind, armas lugeja, virtuaalsesse kirjanduskohvikusse, kuhu saaksid saata oma viimase aja lugemiselamusi. Üllatusi, nii häid kui halbu. Raamat, mis rõõmustas. Raamat, mis kurvastas. Raamat, mis pani mõtlema.

Luunja raamatukogu ootab Sinult raamatututvustusi/soovitusi/ arvustusi. Lisa oma kirjutatule foto või katkend raamatust.

Ootame põnevusega, sest lugemine loeb ja aeg, mille otsustasid veeta raamatuga, pole kunagi mahavisatud aeg.

Palun saada oma kaastöö e-postiga (riina.belov@gmail.com).

Postitame Sinu kaastöö raamatukogu Facebooki lehele. Huvitavamad kaastööd, aktiivsemad osalejad saavad tunnustatud. Kohtumiseni virtuaalses kirjanduskohvikus!

Riina Belov, Luunja raamatukogu

Sahtlist lugejale Lohkva moodi

Kuna raamatukogudest on praegusel ajal raske midagi kätte saada, siis otsustas Lohkva raamatukogu hakata lugemisvara Facebookis ilmutama. Sahtleid koristades omaloomingut ikka leiab. Esimese postituse au oli muidugi Lea Tali, Lohkva raamatukogu tublil luulehingega raamatukoguhoidjal.

Koduarestis

Siin märatseb üks kuri viirus,
meil peatatud on elukiirus,
aresti koju nüüd meid pandud,
et haigus edasi ei kanduks.
Mis kodus küll võiks ette võtta –
ei aeg siin kiiresti ju tõtta.
Ehk võiks vast tuba koristada ...
Ei tahaks ennast karistada,
parem olgu pilla-palla,
siis endal hubasem on olla.
Mu lapselaps küll korda nõuab,
kuid vaevalt varsti siia jõuab,
on targem mitte kokku saada,
et keegi ei võiks haigeks jääda.
Ristsõnad küll ehk võtaks ette,
see on ju päris mõnus mõte –
siis mõttelind võib lennata
ja võtta mitu kuju
ning kaugustesse rännata,
see ikka tõstab tuju.

Lea Tali, 31.03.2020

ÜLESKUTSE. Kellel sahtlites seismas omaloomingut, üleskirjutatud mälestusi, koduloolisi fotosid – saada kiri kairit.alver@luunja.ee ja teeme huvilistele nähtavaks.

Kairit Alver
Luunja valla keskraamatukogu direktor

Miks Henrik Visnapuust ei saanud Luunja taluperemeest?

Kunstnikutöö – olgu see sõnaga või helega või värviga või püüne pääl – annab inimesele mingisuguse vabaduse. See vabadus tähendab sageli ka elamise harrust, suuremat vastutust iseenda ees. See on nagu samm kuristikku, julgus vabalanguse teele asuda – tihti tiivad ju ei kannu, tihti on elu ebaturvaline, aga just sellisena ahvatleb too teekond.

Mõni võib nimetada seda piibellikult „kitsamaks“ teeks: sa ütled paljustki lahti, riskid paljuga – ka kaasinimeste põlgusega –, aga vastu saad mingi teistsuguse eluvaate, mingi vabaduselähedase kogemuse. Oled alati kõigest kõrval, vaatled nagu väike demon või ingel selle ilma kulgemist...

Henrik Visnapuu on talletanud oma saatust noore mehena (eriti raamatus „Päike ja jõgi“). Lisaks kirjaniku/luuletaja tööle oli noores, alles tärkavas Eestis – mille mõte oli küll õhus juba ärkamisajast ja vähemasti Juhan Liivi luulest saati – pidi luuletaja olema ju üldiselt rahvalgustaja, maa sool, inspireerija kõige laiemas mõttes.

Nõnda andis Visnapuugi Tartus eri koolides tunde ja järeldamiskursuseid (oma õpilaste seas mainib ta nt suurepärase luuletajat, boheemlast ja õrn hinge Juhan Sütistest) – muuseas tõi just Visnapuu kooli kaasa teated Veebruarirevolutsioonist, värske õhu puhangust ja vabaduseloost.

Kui tänapäeval ähvardatakse kultuuriinimesi teiste poliitikutepoolt sageli ning soovitakse „oma liistude juurde jäämist“, siis tollal oli looja põhiline kohus olla poliitiliselt aktiivne (ma muide mõtlen: miks ei öelda ärimees-tele – jääge oma liistude juurde, ärge trügige poliitikasse, sest ärimees poliitikuna on sageli ohtlikum kui mõni luuletaja). Ütleme nii: sa olid seda niikuinii, tahtsid või ei tahtnud. Visnapuud tõmbasid 1905. aasta tuules ja 1908–1909

gümnaasiumis pöranda all tuttavaks saanud sotsialistlikud-revolutsioonilised mõtted, mida esindas esseeride partei, kes muide – maarahva toel – võttis 1917. aastal ülevenemaalises Asutavas Kogus (tolles, mille kommunistid päälle oktoobripööret ühe päevaga laiali peksid) enamuse. Visnapuu toetus neile oli tegelikult väga ideoloogiline-rahvuslik-kaalutud. Küll hingelt vasakpoolne (seda ei karda vürst Visna tunnistada ka New Yorgis pagulasena ja hingest põlates nõukogude võimu) – s.t töötava rahva rõhumise vastu –, oli Visnapuu esmalt mõeldava Eesti patrioot ning esseerid nägid Venemaad föderatsioonina: Eesti oleks saanud vähemasti mõtteliselt autonoomia! Sammuke vabaduse poole seegi.

Visnapuu mõtles alati poliitiliselt-idealistlikult, nagu paljud tema kamraadidki. Ta küll ei mõista säält kaugelt tagasi vaadates kunagiste sõprade Johannes Vares-Barbaruse ja Johannes Semperi riigi ja rahvuse reetmist, „hävitamist“ – ütleb ta. Eks nende otsused/valikud olidki väga keerulised, ja väga valed. Teine pool Visnapuust – no see on puhas esteet-kusipää! Visnapuu nautis oma uute sõprade seltskonda – Tallinna Teataja toimetusse Venemaa uudiste toimetajaks tööle tulles (paljud kirjanikud elatusid lehetööst, kahjuks on praegu seda

praktikat vähe alles jäänud, mõni üksik poeet mahub veel mõnda toimetusse), oli ta kohtunud August Gailitiga. Siis naasis just Euroopa pagulusest Friedebert Tuglas. Kolleeg-toimetaja Eduard Hubel (Mait Metsanurk) üritas kokku panna suurepinnalist demokraatlikku uut kirjandusväljaannet, aga tagaselja hakkas Artur Adsoni korteris Pikal tänaval (Rohelise turu ääres, praeguse Hella Hundi vastas) koos käima seltskond – Under-Tuglas-Visnapuu-Gailit-Semper, kelle boheemlikud olengud ja joomaõhtud sisaldasid ka rohkesti uute tekstide etlemist. Säärast tõelise boheemluse vaimu... Nõnda sai alguse Siuru kevad, tegelikult Siuru revolutsioon: 1917 oli lootuse aeg, Visnapuu ja Underi erootika ja kirglikud värsid, Siuru esimene, Noor-Eesti vaimust kantud (Tuglas ju toimetab) almanakk raputas inimesi, nende aktsioonid vallutasid „kollase meedia“, Gailiti „Saatana karusselli“ moodi novelle polnud me kirjandusest varem kuskilt võtta...

Gailit kirjeldab oma följetonis „Kui me geniaalseks saime“, kuidas tema, Visna ja Richard Roht Postimehe kriitiku õelal soovitusel (too pidas nende kirjutisi väheinspireerituiks ja soovitas pummeldada, et leida natukegi inspiratsiooni) ühe raskema joomingu maha pidasid, millest taastumine ca kolm päeva

Siuru, 18. mai 1937. Istuvad F. Tuglas, M. Under, A. Gailit, H. Visnapuu. Seisavad A. Adson, J. Semper

võttis ning mille käigus ei saanud neist ei Ibsenit ega Hamsunit ega Cervantest isegi (nood eeskujud joomaseltskonnal just olid)...

Siuru boheemlus lorkas – nad olid kuulsad, skandaalsed, Lindeni restos Narva maanteel oli neile alaliselt reserveeritud 12-kohaline laud, millel seisis Siuru lipp, nende pummelungid ja boheemlik elu oli mäss tollase kodanluse vastu – slängisõna „santlaager“, mida nad enda kohta kasutasid, defineerib Visna kui „distsiplineeritud boheemlust ja vaba loovat vaimu“, oma kultuurilisi-väikekodanlikke vastaseid, kitsarinnalisi vilistlasi nõokasid nad „prokurörideks“.

See alaline võitlus – olgu siis rahvuslik-idealistik (Visnapuu kuulus salaja ka karmide reeglitega põrandaalusesse-revolutsioonilisse rahvusromantilisse sekki ehk kapiitlisse, aga sellest kirjutati kunagi hiljem) või boheemlik-reegleidrikkuv – defineeris Visnapuu oleku, enesemääratluse kunstnikuna. Ta polnud kergesti taltuv, püsiv hing: korduvalt on ta kahjatsenud nt 1917. aasta sügisel Tartusse kolimist, sest Tallinnast kui suuremast, rahvusvahelisest linnast pidanuks saama kultuurikeskus ja ka tema tegutsemise tallermäe.

Nüüd siis: ilmselge, et kui sellise hin-

Siurulasi, /1917/. Vasakult: Henrik Visnapuu, August Gailit, Marie Under, Friedebert Tuglas, Artur Adson. Fotod: Eesti Kirjandusmuuseum

gega mees sai 1920ndate lõpuks paran-duseks oma vanemate talu Luunjas, pol-nud tal püsivust ega tahtmist ega vaevalt ka oskust talupidamisega toime tulla. Tema muusa, ta imetusobjekt ja ihalus Ing (Hilda Franzdorf) elas Luunjas küll kohapääl ja üritas talumajapidamist ülal hoida, aga Visnale oli see peatus- ja peidupaik, suvituskoht, tagala. Ta oli idea-list, mässuline, rahvuslane, sotsialist,

aga esmalt boheemlane, poeet, toosama Siuru „santlaager“. Talu ei tähenda vaba-dust kõigest, talu tähendab vastutust, pühendumist, enese äraandmist. Ole-muslikult tähendab luuletamine midu-gi täpselt sedasama, aga elulaadi vahe on ikka nagu päev ja öö. Visna vajas toda ringituulamist ja -hullamist nagu õhku.

Jürgen Rooste
Visnapuu aasta projektijuht

Visnapuu luulevõistlus!

Loe Henrik Visnapuu luulet,
vali välja mõni ta värss/kujund
ja kirjuta sellest uus luuletus!

Võistlus toimub kahes vanusekategorias: kuni 18 ja 18+.
Auhinnad annab välja Henrik Visnapuu teema-aasta korraldustoimkond.

Oma luuletus
saada hiljemalt
30. aprilliks
visnapuu@luunja.ee,
juurde lisa oma
nimi ja vanus.

K. E. Söödi pühendatud kirjanduspäev

Selle aasta 15. maiks planeeritud, seekord juba
31. korda toimuma pidanud K. E. Söödi nimelise
lasteluule aastaauhinna üleandmise sündmus
lükub eriolukorra tõttu edasi.
Uus toimumise aeg on planeeritud sügisesse.

Täiendava info avaldame Kodu Uudistes kuupäeva täpsustumisel.

Toremaid lugemiselamusi rahulikumas
kodudes viibimise aega!

Kevadtervitused Ojasillalt!

Praegusel keerulisel ajal on kõige vahvaks kingituseks lisaks imeilusale kevadilmale postipaki saamine. Endale kõike vajalikku koju tellides ja pere seltsis aega veetes saame kõik panustada sellesse, et paha viirus meist kaugele mööda läheks. Nii oleme ka meie kasutusele võtnud täiendavad meetmed ohutuse tagamiseks. Meie kodukauplus on küll hetkel suletud, kuid see-eest täidame veebipoe tellimusi täiel võimsusel. Tellitud kaupu pakime maski ja kummikindaid kasutades ja tagame nii esmase ohutuse. Samuti pakume pakkide turvalist kättesaamise võimalust Tartu linna piires ja selle lähistel – kuller toimetab tellitud kaubad kohale kontaktivabalt. Sina püsi vaid kodus, vali meie kodulehelt meelepärased asjad välja, pane tellimus teele ja jää kullerit ootama. Juba õige pea saabki kodust meeleolu tõsta uute põnevate mänguasjade, harivate õppemängude, meisterdamistarkite ja palju muu abil.

Tasub pilk peale visata meie kodulehele loovlood.com, kuhu on lisaks vanale klassikale tekkinud ka palju uut, näiteks vahvad rahakassad, eriti lähedad meisterdamis- ja kirjatarbed. Samuti on väikeste aiasõprade arsenalil lisandunud kõik kevadtöödeks vajalik rehast labidani. Kindlasti uurige lähemalt alles hiljaaegu meie sortimenti jõudnud põnevaid kogu-perekonstruktoreid (sari Zig & Go) ning suurematele mõeldud elektriringi koostamist õpetavaid meisterdamiskomplekte (sari Factory). Peab tunnistama, et ühe eeskujuliku elektriringi meisterdamine võttis ka meie kogenud mängijatel aega oma kolm päeva. Eks hea mäng panebki nii süvenema, et oled ikka põhjalikult haaratud!

Seesama põhjalikkus avaldub muide ka toa-

välistes tegevustes. Ilusate ilmadega te gutseme ikka peamiselt õues – oleme aiatööle oma südame kaotanud! Aga kevad on armumiseks kõige õigem aeg ja nii ongi meil juba mitu aastat olnud tavaks sättida Ojasilla pikkadesse peenardesse kasvama tohutu rügement erinevaid toidutaimi. Taimede eelkasvatamine toimub muidugi toas aknalaua, kus mujal. Pole aimugi kuidas, aga kuidagi õnnestus meil sel aastal kasvama panna 80 tomatitaimet, kurke, kõrvitsaid, erivärvilisi porgandeid, kapsaid, herneid, ube, paprikaid jpm. Eksootilistest taimedest oleme kodustanud melonid ja arbuusid. Suu hakkas juba vett jooksuma, eks ole? Nii rikkalikku maitse- ja värvibuketti võib vast vaid Tootsi peenralt leida, kuid me oleme püüdnud maaharimises pisut organiseeritumat joont hoida. Natuke aega peab loomulikult veel varuma, sest maapind on veel jahedavõitu ja päike peab seda kõrgemalt käimist veel harjutama, kuid eks iga päevaga liigume lähemale ajale, mil arbuus oma peenramaalt ei ole vaid pelk unistus. Jah, olgugi et kevad tuleb sel aastal teistmoodi, tuleb ta siiski ka sel aastal. Tundub, nagu oleksime tänu sellele sunnitud pausile tagasi astumas sammu naturaalmajanduse poole, kus vitamiinirikas jook tuleb

kasepuust, leib soojast ahjust, moos sahvrist ja mahemunad toob aia taha tuttav talunik. Ning ega Ojasillaltki tühjade taskutega minema minda – ka sel aastal, täpsemalt siis südasuvel-sügisel paneme kokku juba eelmisest aastast tuttavad „Külluse kastid“, mis sisaldavadki just neidsamu oma aias kasvatatud ande. Eelmisel aastal õnnestus meil nende abil rõõmu valmistada päris paljudele ning sel aastal võtame selle veel uhkemalt ette. Nendes kastides on lisaks kodumaistele vitamiinipommidele peidus ka need väärtused, millest lugu peame: mahe-dus, kodulähedus, hingega tegutsemine ja üks killuke maailmaparandamist ikka ka. Loomulikult võib sellest küllusest osa saada – hoia meie tegemistel silma peal ja jälgi suviseid uudistuuli!

Ja olgu, kuidas selle isikliku aialapiga on – ehk pead enamiku ajast veetma hoopis nelja seina vahel –, sellegipoolest ei tasu pead norgu lasta. Praegune aeg on ääretult sobiv ka tubasteks mängudeks ja põnevaks nokitsemiseks. Ja perega ühiseks ajaveetmiseks. Muidu on ju kõigil nii pagana kiire. Olge hoitud!

Elo Hermann

Elo Hermann, Loovlood poe omanik ja Ojasilla talu perenaine. Foto: Liina Laurikainen-Päri

Elva Elamusfestival – Tartumaine

Elva Elamusfestival ootab Tartumaal loomemajandusega tegelevaid ettevõtjaid elamusi pakkuma.

Elva vald korraldab 22. augustil Elva Elamusfestivali, mis on järjekorras juba kolmas. Selle aasta festivali programm laieneb ning sel korral ootame peale Elva vallas tegutsevate ettevõtjate oma tegevusi tutvustama kõiki Tartumaa valdade loomemajandusega tegelevaid ettevõtjaid.

Elva Elamusfestival on kogu päeva toimuv messimelu, kus Tartumaa maapiirkondade loomemajandusega tegelevad ettevõtted saavad pakkuda elamust, korraldada töötube ning tutvustada seeläbi oma tooteid/teenuseid ja anda teada nii enda tegevustest. Samuti on see võimalus reklaamida külastajatele oma tegevuspiirkonda.

Elvas, Verevi järve ümbruses toimib koos täiskasvanute ettevõtlusalaga laste- ja noorteala huvitegevuse mess. Noored saavad ka võimaluse esineda noortelaval ning rannaalale on oodatud kõik, kel on pakkuda erinevat sportlik-meelelahutuslikku tegevust.

Elva Elamusfestivali pealaval saab näha valdade kontsertprogrammi ning erinevatel aladel korraldatakse konkursse ja võistlusi. Mess kestab kella 13st 18ni, misjärel algab öhtune kontsertprogramm Verevi järve rannaplatvormil.

Ootame Luunja valla loomemajandusega tegelevaid ettevõtjaid end erinevate elamuste kaudu tutvustama (nt töötuba, kohapealne väljakutse või võistlus festivalikülastajatele jms). Elamuste pakkumisel on väga oodatud raamidest väljas lähenemine! Oluline on, et külastaja saaks ettevõtja tegevusest ägeda elamuse ehk loomingulise ettekujutuse ettevõtja pakutavatest toodetest või teenustest. Meie soov on, et selle kaudu suureneks siseturism ja kasvaks võimalus leida endale meelepärane toode või teenus siitsamast Tartumaalt. Messil osalemine on tasuta!

Miks Elamusfestivalile tulla?

Saad festivalil tutvustada teistele Tartumaa valdade inimestele oma tegevust ning esindada oma valda tervikuna. See soodustab piirkondlikku siseturismi

ning liikumist naabervaldade elanike hulgas.

Elva Elamusfestivali turundus- ja kommunikatsioonitegevustes tutvustatakse festivalil osalevaid loovettevõtjaid ehk see on võimalus reklaamida oma tegevusi laiemalt.

Saad tutvuda teistes Tartumaa valdades pakutavate teenuste ja toodetega ning leida potentsiaalseid koostööpartnereid.

Saad koostööd teha Tartu Ärinõuandla ja Tartu Loomemajanduskeskusega, kes annavad vajalikku nõu ehk nõustamispaketi festivalil osalemiseks ja edasisteks tegevusteks.

Ootame ettevõtjaid enda osalemissoovist märku andma, registreerudes siin: <https://forms.gle/PKZrftCb0rEzqD3t8>.

Registreerumise tähtaeg: 22. juuni 2020.

Tule ja pakume meie maakonna inimestele ja külastajatele koos elamusi!

#tartumaine #ElvaElamusfestival

Elva Vallavalitsus

LIFE programmi 2020. aasta taotlusvoor

Alates 2. aprillist on avatud LIFE programmi 2020. aasta taotlusvoor, et sel aastal jagada keskkonna-, looduskaitse- ja kliimaprojektidele ligikaudu 450 miljonit eurot. LIFE programm on Euroopa Liidu otseselt keskkonnale suunatud rahastamisvahend, millega toetatakse keskkonnapoliitika arengut ja elluviimist alates 1992. aastast.

Oodatud on keskkonna- ja kliimaprojektid, mille eesmärk on katsetada või edasi arendada keskkonnahoiule kaasaaitavaid tehnoloogiaid, tehnikaid ja meetodeid. Looduskaitseprojektid peaks keskenduma nii parimatele praktikatele kui uutele ja innovaatilistele meetoditele, mis aitavad parandada kaitsealuste ja ohustatud liikide kaitsestaatust või elupaiga seisundit. Samuti võib taotleda raha inimeste teadlikkuse suurendamiseks keskkonnaprobleemidest ja ohtudest.

Taotleda võivad kõik Euroopa

Liidus registreeritud juriidilised isikud (MTÜ-d, äriühingud, ülikoolid ja avalik-õiguslikud asutused). Tegemist on otsetoetusega, mida vahendab Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (EASME) ning taotlemine käib läbi e-taotluse süsteemi e-proposal.

Kõik projektid peavad panustama Euroopa Liidu direktiivi või strateegia elluviimisse. Eelistatakse suurema mõjuga projekte, mis oleksid innovatiivsed ja ambitsioonikad. Samas peavad tegevused ja oodatavad tulemused olema realistlikud ja kõik tegevused, sh eelarve olema põhjendatud ja detailselt lahti kirjutatud.

LIFE programmist ei toetata suuremahulise taristu (maksumusega enam kui 0,5 miljonit eurot) ehitamist ja teadusuuringuid ning see pole mõeldud ka maaelu ja regionaalarengu toetamiseks.

Taotluste esitamise tähtajad 2020. aastal

– Keskkond ja ressursitõhusus (eel-

taotlus 14. juuli 2020)

- Loodus ja bioloogiline mitmekesisus (eeltaotlus 16. juuli 2020)
- Kliimaprojektid (täistaotlus 6. oktoober 2020)
- Keskkonnavaline juhtimine ja teave (eeltaotlus 16. juuli 2020)
- Integreeritud projektid (eeltaotlus 6. oktoober 2020)

Taotlusvooru virtuaalne infopäev on plaanis korraldada esmaspäeval, 4. mail 2020. Lisainfo ja registreerimine peagi LIFE programmi eestikeelsel kodulehel.

Küsimuste korral võib pöörduda Keskkonnaministeeriumis ja Keskkonnainvesteeringute Keskuses töötavate programmi LIFE kontaktisikute poole, kes on valmis taotlejaid nõustama ning soovitusi andma.

*Gady Künnapuu, LIFE projektijuht
Keskkonnainvesteeringute keskus*

Tartu pühapäevaste rattamatkade sari – tervislik, põnev ja meeldejääv

26. aprillil algab pühapäevaste rattamatkade sarja kuues hooaeg. Matkamine teeb su päeva põnevaks ja aitab kodukanti tundma õppida.

Käesoleval aastal korraldatakse 12 matka ja matkapunkti- de ühiseks nimetajaks on sel korral maapiirkonnas asuvad raamatukogud. Esimene matka toimub juba 26. aprillil, mil sõidetakse mööda rattateid Kõrveküla raamatukogu juurde. Järgmised matkad toimuvad üle nädala ja nende kohta saab täpsemalt lugeda Facebookist ning meie kodulehelt (www.tarturattamatkad.ee).

Luunja raamatukogu juurest algab rattamatk 07.06.2020.

Märkimist väärib, et Tartu Rattamatkade poolt korraldatavatel matkadel ei toimu ühisstarti ega suurtes gruppides sõitmist. Matkajad alustavad teekonda oma kodust sobival kellaajal, kas üksi või koos seltskonnaga. Ise valitakse endale põnev marsruut ning sobiv tempo.

Seoses vabariigis kehtestatud eriolukorraga, võivad siiski toimuda muudatused esimeste nädalate rattamatkade asjus. Palume jälgida täpsemate juhiste saamiseks Tartu Rattamatkad kodulehte www.tarturattamatkad.ee.

Sarnaselt eelmise aastaga on ka selle hooaja peaauehinna jalgratas. Rattaloosis osalemiseks peab külastama vähemalt üheksat matkapunkti. Väiksemaid meeneid ja auhindu keerleb loosirattas samuti.

Leia endale sobiv ratas ja võta sõber ka rattasõidule kaasa! Liikumisharrastus liidab!

Matkasarja toetajateks on Tartu linnavalitsus ja Tartu Omavalitsuste Liit.

Raimo Ronimois
MTÜ Tartu Rattamatkad juhatuse liige

Lökke tegemisel tuleb tagada ohutus

Päästjad juhivad tähelepanu, et **kulu põletamine on Eestis aastaringselt keelatud ja lõkke tegemisel tuleb tagada, et tuli ümbrusele ei leviks.**

Lökkekoht peab olema hoonetest ohutus kauguses (väiksem lõke 8 m, suurem lõke 15 m), sest sädemed võivad lennata hoonetele ja selle süüdata.

Lökkekoha ümbrus tuleb puhastada kuivanud taimedest ja muust põlevmaterjalist ning piirata kivide või pinnasevalliga.

Lõket tuleb järjepidevalt valvata ja hoida lõkke läheduses esmased kustutusvahendid, näiteks ämber veega või tulekustuti.

Lõket tohib teha vaid nõrga tuulega. See tähendab, kui tuule kiirus on alla 5,4 meetri sekundis, mil liiguvad ainult puude peenemad oksad.

Koduaia lõkkes tohib põletada vaid töötlemata puitu ja loodusjäätmeid.

Enne lahkumist tuleb lasta lõkkel täielikult ära põleda või kustutada see vee või pinnasega.

Kohaliku omavalitsuse heakorraeeskirjad võivad kehtestada lõkke tegemiseks rangemaid reegleid. Seepärast tuleb omavalitsuse kodulehel eeskirjadega tutvuda.

Infot ohutu lõksetegemise kohta saad lisaks küsida päästeala infotelefonilt 1524 või lugeda päästeameti ennetuslehel www.kodutuleohutuks.ee.

Tule- ja keskkonnaohutuse nõuete rikkumise eest võivad päästeameti või keskkonnainspektsooni inspektorid süüdlas karistada kuni 1200 euro suuruse rahaträhviga.

Marek Kiik
Lõuna päästkeskuse kommunikatsioonijuht

Hea Luunja valla loomeettevõtja!

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus soovib kaardistada kõik meie vallas tegutsevad loomemajandusega tegelevad ettevõtted, organisatsioonid ja eraisikud! Oleme tänulikud, kui registreerite oma loomeettevõtte meie kodulehel: www.luunjakultuur.ee

Soovime tekitada Luunja valla loomeettevõtete andmepanga, mis on pidevalt täienev ja kättesaadav kõigile huvilistele.

Modell: Lee Karin
Foto: Liina Laurikainen-Päri

Info 53093670

EMADEPÄEVA KONTSERT

10. MAIL 2020
KELL 13.00

VIRTUAALNE ÜLEKANNE AADRESSIL:
LUUNJAKULTUUR.ee

VALLAVANEMATERVITUS

LAULE JA LUGUSID LOOMADEST

ALEKSEI TUROVSKI

ANNE ADAMS

LUUNJA KULTUURI- JA VABA AJAKESKUS

***

Luunja Fotojaht 2020

Aastaring Luunjas

Luunja vallavalitsus,
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
ja Luunja kogukonna esindajad
kuulutavad välja fotojahi
„Aastaring Luunjas“.

Reeglid: luunjakultuur.ee/fotojaht-2020

Head silma ja kindlat kätt!

Õnnitleme vastseid vanemaid!

EMMA KEERME

11.03.2020

MIJA PÖDER

13.04.2020

Willmani
Mets

METSAMAA OST RAIEÕIGUSE OST

510 0878

info@willmanimets.ee

willmanimets.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.

Tel: 56 111 900

LUUNJA TÄNUPREEMIA 2020

Hea Luunja valla elanik!

Kas oled vahel Luunjas jalutades või Luunjale mõeldes leidnud end mõttelt – kuidas see kõik siia sai? Kes on need erilised inimesed, kellele peaksime ja võiksime teha kummarduse? Keda tänada?

Eatute Klubi Lonni, Luunja valla sotsiaalnõunik ja MTÜ Luunja Raamatukogude Tegevuste Selts algatavad iga-aastase tunnustuspreemia, et tänada inimesi, kes on Luunja valla heaolusse pikaajse töö või tegevusega panustanud.

Tänupreemia kuulub inimes(te)ele, kes on Luunja valla meile kõigile paremaks kodus muutnud.

Tunnustuse saaja on rahva valik, kandidaate koos põhjendusega saab esitada e-mailile kairit.alver@luunja.ee (märksõna „Tänupreemia“).

Tunnustused antakse üle Luunja valla Möisapäeval.

Täpsem info: tel 56 906 898, Gärny Käsi, MTÜ Luunja Raamatukogude Tegevuste Selts

GBD projekteerimine koostab üksikelaamute ehitus- ja kasutusloa taotlusi. Vajadusel hoonete moodistamine ja vanade projektide digitaliseerimine. Teostame kogu vajaliku asjaajamise ametkondadega.

Täpsem info: killak@gbd.ee, tel. 56 464 500. www.gbd.ee.

Killustik,
kruus,
liiv ja
muld veoga.
Tel 527 1324

Kopp-laaduri
tööd.
Tel 5817 2269

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Ketlin Alaväli
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline teostus Eesti Ülikoolide Kirjastus

Luunja Vallavalitsuse
ametlikud teated ja uudised
Koduleht: www.luunja.ee
Facebooki leht: Luunja vald
E-post: luunjavv@luunja.ee
Telefon: 741 7319

Kodu Uudised on loetav ka Internetis aadressil www.luunja.ee